

Begzad BALIU
Onomastikë dhe identitet

Prof.asc.dr. Begzad BALIU
dhe identitet

Recensues
Prof. dr. Bahtijar Kryeziu

8 ***Era,*** 8

e

Begzad BALIU

**ONOMASTIKË
DHE
IDENTITET**

Era

Prishtinë, 2012

Bardhës, Erës, Enit,
fëmijëve të mi!

PËRMBAJTJA

PARATHËNIE E RECENSUESIT.....	11
HYRJE	15

I

ONOMASTIKA E KOSOVËS - NDËRMJET MITEVE DHE IDENTITEVE	19
I. 1. Onomastika si fat	19
I. 2. Onomastika dhe origjina e shqiptarëve.....	21
I. 3. Onomastika dhe politika	24
II. 1. Etnonimi kosovar.....	27
II. 2. Ruajtja e homogjenitetit	29
II. 3. Toponimi Kosovë dhe etnonimi kosovar	30
III. 1. Konteksti shqiptaro-sllav i toponimisë.....	35
III. 2. Ndeshja: struktura e toponimisë.....	36
III. 3. Struktura shumëshiresore e toponimisë së Kosovës	39
III. 4. Konteksti	40
III. 5. Standardizimi i toponimisë dhe gjuha.....	43
III. 6. Standardizimi i toponimisë - goditja më e fuqishme e mitit serb ndaj Kosovës.....	44

IV. 1. Antroponimia - një luftë tjetër për Kosovën dhe identitetin shqiptar.....	47
IV.2. Paradigma toponimike e antroponimeve	49
V. Përfundime	60
L i t e r a t u r a.....	62
EMRI I DARDANISË NË STUDIMET GJUHËSORE TË PROFESOR ÇABEJT	65
Historia	67
Aspekti gjuhësor	72
Emri i Dardanisë dhe fisi i pirustëve.....	81
The name of Dardania.....	86

SHQIPËRIA, KOSOVA DHE GJUHA SHQIPE NË BOTIMET ENCIKLOPEDIKE	88
Hyrje.....	89
Shqipëria	91
Kosova	93
Gjuha shqipe ...	101
Në vend të përfundimit.....	107

POLITIKA E STANDARDIZIMIT TË TOPONIMISË NË BALLKANIN PERËNDIMOR	110
(Political standardization of toponymy in the Western Balkans)	110

Struktura e toponimisë	123
Demitizimi i toponimisë së Kosovës	125
Struktura shumështrësore e toponimisë së Kosovës	127
GJENDJA E TOPONIMISË NË MAQEDONI.....	129
Standardizimi i toponimisë në ish-Jugosllavi dhe prova e parë në Maqedoni	129
GJENDJA E TOPONIMISË NË AREALIN SHQIPTAR TË MALIT TË ZI... ..	130
GJENDJA E TOPONIMISË NË SHQIPËRI.	

BAZA EPIKE E LETËRSISË SHQIPE DHE LIRIZMI I	
VONUAR I SAJ.....	208
POEZIA: PËRMASA, SHENJA DHE KUFIJ	
ONOMASTIKË ..	221
POEZIA SI PËRJETIM HISTORIK DHE ESTETIK....	229

PARATHËNIE E RECENSUESIT

8 8 8 8 8
 8 8 8
 8 8
 Mitko: Shih, *Alvaniki Melissa*, Aleksandri, 1878 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 asoc.dr. Begzad Baliut
identitet.

Vepra 8 8
 8 sho 8 8 8
 onomasti 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8

8 8 e
 8 8 8 8
 nga dr. Be 8 8 8 8
 8 - 8 8 v 8 8

8 8
 edhe politike, duke mbajtur parasysh se , si dhe
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8

8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8

Gjilan, 28 korrik 2012

Prof. dr. Bahtijar Kryeziu

HYRJE

personale (paraqitje e arritjeve tona), apo pasqyrim i

8 8 8 8 onomastik8 8
 8 8 8 8 8 8
 □ 8 -
 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 qiptare, ballkanike dhe madje
 8 8 emi 8 8
 8 8 8 8
 gjertanishme shkencore, politike, strategjike dhe
 8
 8 8 8 8
 8 □ 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8
 8 8
 8 dhe antro-
 8 8
 8 8 8 8
 kur toponimia shqiptare (emrat e maleve, grykave,
 qyteteve, vendbanim 8 8 8
 dhe 8 8 8 8
 ato) 8 8 8
 8 , 8 8 8 8
 8 8 , populli dhe vendbanimet
 etnike shqiptare 8
 8 8 8 eve

teknike dhe metodologjike	8	8	8
konferencave:	8	8	modelin e
bibliografis	8		

2

Autori

onomas
ropiane
substratin, superstratin dhe adstratin e popujve
shkruara etj.,
shqiptare;
shtrirjen gjeograf

➤ sotme ku jetojn8 8 8 8
 ➤ etj. 8 8 8 8
 8 8 8
 g 8 8 8 8 n
 8 8 8 8
 trojeve shqi 8 8 8 □
 fillimi 8 8 8 8
 periudhe, 8 8 8 8
 8 8 8 8
 formi 8 zave studi 8
 eu 8 8 mave shkencore
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 fusha e onomasti 8 8
 rezultateve. 8 8 8 8 8 8
 XX, kur panilirizmi i studimeve eu 8
 zbehej, prejardhja ilire e popullit shqiptar dhe e 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8

8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8
 8 x
 8 y
 8 y
 8 8 8
 yetj.
 Ndryshe nga studiuesit e Eu 8
 8 m 8 8 8 8
 8 8 8
 iliro-shqi 8 8
 johistorike, joshkencore dhe madje ekstralinguistike.
 Metodolo 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8
 8 8
 8 8 8
 Jovan Cvijiqi, Selishqevi, Atanasie Urosheviqi, Milica
 8 iqi etj., tubimet shkencore si *Iliri*
i Albanci, Serbia i albanci kraj XIX veka 8
 organizuara nga Akademia e Shkencave dhe e
 8 8 8
 8 8 - 8 8
 8 8 8
 shkencor *Slllovensko porijekla stanovnishtvo u*
Albanijiy 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 n se
 8 8 k 8 8
 fundamentaliste 8 v Beograd v
 Shkup v Sofje v Mo 8 8 8 8 8 8
 shtypi shqiptar dhe institucionet shkencore vazhdonin
 8 8 8

□ 8 8 8 8 8
 8 8 8 grupet, institucionet
 8 8 8
 ➤ 8
 8
 ➤ 8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8
 ➤ 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 historike;
 ➤ 8 8 8
 8 x 8 8
 y

1. 3. Onomastika dhe politika

8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 yrisht ishte
 politik, ekstralinguistik, johistorik dhe me pretendime
 pushtuese.
 8 8 8
 8 8 8
 mbi 640 vendbanime nga Sanxhaku i Nishit,
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8

8
8
prapashtesat sllave - - etj.
8
8
8
8
8
8
llagapet etnike e fetare (myslimane e katolike), duke
li
duke u
-bizantin, si kusht i
kulturore
vorio-epirot, i
rnin toponimet
qyteteve:
Manastir
magedonase:

Debar, Bitola 8 8
 v 8 8 □ 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 shqiptareje, 8 8
 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 Krute, emri i fshatit
 Milla Katund 8 Mide, : Vladimir 8
 8 8 Sukubina :
 Sukobin, Shtegvasha : Podstegllah, Gjonikaj :
 : Koshtanjica, 8 mi Thtjan
 (Ftjan) : Tejani, Liarja : Livari, Selca : Seoce, Trieshi
 (Triepshi) : : Podhum 8
 prapashtesat sllave e te patronimet e
 shqipta 8 8 8 8 8
 8 8 8 -Jugosllavi.
 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 □ 8 8 8 8
 8 8 8 : emrat e
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 dhunshme serbe, oikonimi Hani i Elezit 8
 emrin e Gjeneral Jankoviqit, Ferizaji : Uroshevac,
 8 Suvareka, makrotoponimi
 : 8 8 nime
 8 8 8 8 8 8
 □ □ 8

8 8 8
 8 8 8 8

8 8 8 8 8

8 8 8 8 8

8 8 8 8sisht e shtre-
mor,

drejtshqi

Meg 8 8

8 etnonim 8 8 8 8
8 8 8 8 etnik: x 8

8 8 y¹. Fjalori 8 8

$\begin{array}{cccccccc} & 0 & & 0 & & 0 & 0 & 0 & & 0 & 0 \\ & 8 & 8 & & 8 & & & & & & \\ y & 9 & 9 & & & & 9 & 9 & 9 & & \end{array}$

vendi ose shteti, p.sh.,
 Zag y^2 8 8 8

² Simeon, 1969, 325.

Gjinolli 8 *Gjilani* 8 *Peja* 8
8 *Gjakova* 8 8
edhe *Kamenica, Podujeva, Glllogovci* etj.

II. 2. Ruajtja e homogjenitetit

Tradita euro-
tjetrin: *Paris, Memfis, Troja, Hertford* dhe
dhe toponi-
tja e toponimeve brenda trojeve shqiptare dhe
8

³ Kristal, 1997, 114.

nga e p8 dalluar nga emri shqiptar (*albanian* edhe EULEX- megji me etnonimet e krahinave etnografike: *cas, labriot, dukagjinas, rugovas, gallapas, llapjan* -kroato- shqiptare.

8 8 8 8
 8 8- 8, shqipta 8
 8 shqiptar
 8 8 kosovar 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 arbanas ose edhe shiftari e shiptari
 8 albanci 8 8 8
 8 8 8 8 □ 8
 vendore.
 8 dhe 8 -
 8 8 kosovar 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8
 □ 8
 8
 Tradita gojore shqipe e k 8 x -
 y x y
 8 8 8
 x - 8 y x - y 8
 8 8 8
 8 emri 8 8
 8 shqiptar 8 8 8
 8 8 8 □ 8 8
 8 8 8 8 -
 sonte me 8 8 8 -
 8 8 8 8
 brenda qarqeve politike e shkencore serbe⁴.

⁴ Një drejtues i Bibliotekës Universitare të Beogradit, duke
 më njoftuar për ardhjen e një punëtori të ri në Bibliotekën e

[illegible]

etnopsikolo 8
8 8 □ 8 8 8
kontekstuale.
8 8 8 -shqiptare, si:
Vende
Margus, Bardarium, Scup 8 8
mitin e rikonstrukt 8 8 8 8
8 sovo Polje,
8 8 □
z 8 8 8
8 8 □
8 8 8 8 8 8 8 8
tyre.
8 8
8 8 -
8 8 8
8 - 8
8 8 8
Serbia, Mali i Zi, Bosnja e Kroacia⁶ 8
8 -shqiptare homogjenizon
konceptet postroma 8 8 8 8
8 8
8 8 8 8

⁶ Për vendosjen e kolonëve serbë në Kosovë dhe fushatën e eliminimit të shqiptarëve në forma të ndryshme nga pronat e tyre si dhe shpërnguljen në Turqi, shih, veç tjerash, veprën e Hakif Bajramit, *Rikolonizimi i Kosovës me serbë 1945-1948*, “Era”, Prishtinë, 2002.

8 8 8 8
8

8 8 8 8

8 stike e toponimeve,
8 8 8 8-

s 8

a. Onomastika ilire-shqiptare:

Prushit, Gallap, Sharr, Drin 8 8

8 8 8

8 8 8

8 8 8 *Isnika*

Shkrel 8 e *Stakaj* (Drenas), *Kopiliq i*
e e

Baks 8 *Balaj, Burrnik* (Ferizaj), *Palabardh,*
Bardhaniq, Fshaj 8

b. 8 -bizantine:

Glllogjan

(Vushtrri), *Manastirc, Papaz e Softaj* (Ferizaj),
Kolludra e Madhe (Zubin Potok), (Viti),

(Lypian), *Mojstir, Syne* (Istog), *Likoshan,*
(Drenas), *Likoc* 8

c. 8 *Su*
etj.

d. 8 Azizi (emri i
8 8 Hani i Elezit, Ballaban
e Hajvali 8 (Shtimje), Hamidi
(Obiliq), Hatmaxha (Prizren), Qerim 8 etj.

e. 8 -romane:
Makresh (Gjilan), 8
(Vushtrri), Vllahi 8 Sibofc (Obiliq), Llukar
8 (Lipjan),
8 Llajshec 8
Ll (Gjilan), Llashkadrenoc 8

f. 8
8 Shashkoc 8 Shashkoc 8
Sazli (Ferizaj), Shashar (Viti) etj⁸.

8 8 8
historike, 8 8 8 8 8
8 8 -kulturore e antikitetit europian,
8 8 8 8 8
8 8 8 8 8
8 8 8 8 8
8 8 8 8 8
veprave.

III. 4. Konteksti

8 8 8 8 8
8 8 8

⁸ Baliu, 2000: 71-80. Për parimet e standardizimit të emërvendeve të Kosovës shih edhe Sejdiu,²⁰⁰² etj.

45

IV. 1. Antroponimia - dhe identitetin shqiptar

profesionale nga studiues e institucione shkencore.

¹⁸ Shih *Regjistri*: 2004.

8 8 8 8
 8 ja kryesisht me karakter historik. Edhe
 x 8 8 8 me 8 8 8-
 8 8 8 8 8 llzimit.
 8 8 -
 8 8 sionale, shkencore
 y²⁰.
 8
 8 e historik, bie fjala: *Likoshan,*
Prekaz, Lugina e Leshanit, Glllogjan, Junik, Koshare
 8
 ndryshi 8
 rikujt 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8
 antroponimeve me motive nga zhvillimet e
 8 8 8 8 8 8 8
 shqiptare. 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 toponimi 8 8 8 8
 Gj 8 *Fusha e Pajtimet.* Toponimi me
 motiv legjendar *Qafa e Krushqve t* 8
 . Po krijohet X it.

tipit *Lugina* e *Pajtimit*, *Livadhi* i *Pajtimit*, *Fusha* e
Pajtimit dhe antroponimet *Pajtim* e *Pajtime* 8

(Sharr) etj.

;

antropo
8, dhe s
8y
Elmedina
BB), Elfati dhe Medina n
□ 8

Xheneta
Xhenet Xhekson v

ej
-
21.
x
v

8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8
 8

, si trinom familjar:

pastaj *Granit, Kastriot, Ejona*²²,
je, Liridon, Kosovare,

binomi: pastaj

Andrra, Gramoz, Shota, Shqipton, Shreson, Shpat,
Etnik etj.

8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 1999²³ 8 8 8 8 8 8 8 8

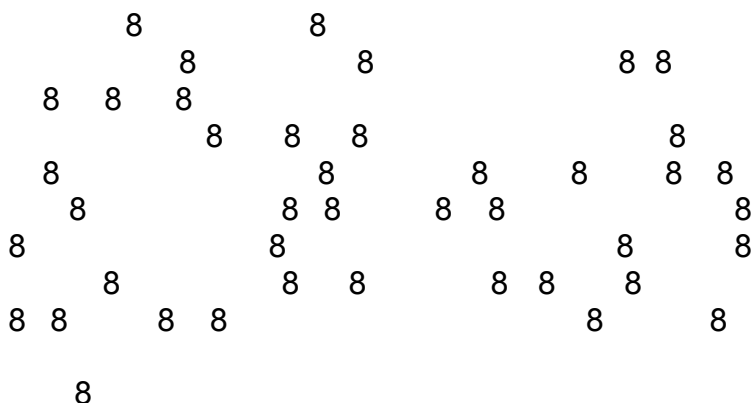
²² Fjala *ejona*, e kthyer edhe në antroponim e toponim, përdorej nga pjesëtarët e Lëvizjes Kombëtare duke nënkuptuar Shqipërinë.

²³ *Bardha (Bardhosh-emri i babait dhe i gjyshit) Gërvalla* mban emrin e babait të vvarë nga sigurimi jugosllav në Gjermani më 1982, ndërsa babai i saj mbante emrin e babait të vetë Bardhoshit, të vvarë ndërmjet dy luftërave botërore, gjatë kolonizimit serbo-malazez të Rrafshit të Dukagjinit. *Fahri (Fadil) Fazliu* nga Prishtina mbante emrin e xhaxhait Fahri Fazliu, i vvarë në një kundërvënie të armatosur prej

8 8
8 8 8 8
8) 8 8 *Bashkim, Nuhi*
Ramiz, Halim, Driton, Ismet, Haki etj²⁴.
8
politi 8 8 8
8 8 8 8
8 8 - 8 8
8 8 8
8 8 8 8

policisë serbe më 1989 në Bregun e Diellit - Prishtinë. *Mustafë (Mustafë) Veseli* nga Theranda mban emrin e babait të vvarë në demonstratat e vitit 1989 në Prishtinë etj.

²⁴ *Bashkim (Bashkim) Berisha*, i lindur gjatë ofensivës serbe në fshatin Tushilë (Skënderaj), më parë sesa për vlerë semantike kombëtare të emrit dhe më parë sesa emrin *Bashkim*, për paradigmë denominuese ka marrë emrin e babait të vvarë, ushtar i UÇK-së. *Nuhi (Nuhi) Geci* i lindur në maj të vitit 1999 në Tiranë, tre muaj ka pritur gjetjen e kufomës së babait, luftëtar i UÇK-së në Drenicë, për të verifikuar vdekjen e tij ose jo, dhe për t'i marrë emrin. *Ramiz (Ramiz) Bazaj* (Tërstenik) u lind më 1 tetor 1999 dhe mori emrin e babait të vvarë, ushtar i UÇK-së. *Halim (Halim) Bajraktari* (Drenas) lindi më 1999 dhe përtëriu emrin e babait të rënë në luftë, ushtar i UÇK-së. *Driton Ahmeti (Likoshan)* u pagëzua me emrin e Driton Ahmetit të vvarë në familjen Ahmeti gjatë masakrës së Likoshanit, të ndodhur më 28 shkurt –1 mars 1998. *Ismet (Shkëlzen) Ramadani*, i lindur në pyll, ka marrë emrin e gjyshit të vvarë, sikurse edhe Haki Muharrem Ramadani etj.

on, trinom historik

Taulant²⁵.

²⁵ *Qëndresë (Nysret) Lajqi* (31.1.1998 - Pejë), *Çlirim (Ragip) Krasniqi* (Carrallukë, Malishevë). *Qëndresë (Sabit) Gashi* (20.4.1998, Fortesë - Drenas) është emër përkushtimi ndaj Luftës së Likoshanit. *Yllka (Naim) Bazaj* (Tërstenik) ka lindur në fushën e Tërdefcit, në qershor 1999. *Leutrim (Fadil) Dvorani* nga Tërsteniku, lindi në maj të vitit 1999 në Malet e Tërstenikut, gjatë kohës kur pesë ditë me radhë u mbajt fronti në mbrojtjen e *Urës së Spahisë* në Tërstenik. *Herolinda (Musli) Krasniqi* (Negroc) është vajza e ushtarit të UÇK-së, i vrarë në Malet e Berishës. *Qëndrim (Jakë) Bytyçi* (Shkozë, Malishevë) lindi në qershor 1999 në Gjermani. Binjakët *Pëllumb e Çelik (Ejup) Thaçi* lindën në Malet e Berishës. Antroponimi *Çelik*, në këtë rast na paraqitet për herë të parë në antroponiminë shqiptare në Kosovë dhe është motiv i denominuar nga emri i Fatmir Limës, i njohur nga lufta si Komandant Çeliku; *Dardan (Fatmir) Jashari* (Açarevë) lindi në prill të vitit 1999 te Tunelet e Ujmirrit. *Qëndrim (Naim) Zabeli* (Rezallë), lindi në ofensivën e parë të gushtit, vetëm pak ditë pas arritjes në Prishtinë. *Malësore (Shaban) Reci*

8 8 8 8
8 8 8 8 *Rilind, Lirim,*
Liridon, Agon, Endrit, Fitore etj²⁶. 8 8
8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8
madje momenti e vendi:
Beteja, Lirije, Liridon, etj²⁷, por

²⁶ *Rilind (Shefki) Bellaqa*, Potoqan (Rahovec). *Lirim (Milaim) Gashi* (Fortesë) lindi në maj 1998. *Lirie (Fazli) Koçinaj* (Blaç-Sharr), lindur në Kampin italian të Kukësit. *Jetëllira (Selim) Sahiti* (Korreticë e Ulët) lindi gjatë ofensivës së prillit 1999, në fshatin Shtrubullovë. *Çlirim (Xhevat) Sinani* (Korreticë, qershor 1999), u lind në fshatin Shtrubullovë. *Pranvera (Zymer) Gashi* (Fortesë, ish-Vërbovc) lindi në prill 1999 në Çikatovë të Re, në kohën kur i ati mbahej peng nga policia serbe. *Rinor (Behrami)* (Domanek) lindi në mars 1998 në Prishtinë. *Krijona (Jetullah) Havolli* (Resnik), lindi në maj 1999 në Malet e Resnikut. Siç mund të shihet, emri i saj është një kompozitë e ndërtuar nga parulla Kosova Republikë e Jona. *Liridon (Haki) Avdi* (Obri e Epërme) lindi në maj 1999, te Tunelet e Ujmiri. *Agon (Tahir) Halilaj* (Tërdevc) lindi në mars 1999, në Malet e Tërdefcit. *Endrit (Fatmir) Çoçaj* (Gjonaj, Prizren) ka lindur në fshat dhe është i biri i luftëtarit të UÇK-së. *Fitore (Dan) Hameli* (Mazrek, Prizren) lindi në tendën e katundit, ndërkohë që babai i saj kishte rënë dëshmor.

²⁷ *Malsor Krasniqi* (Gllanasellë - Drenas) lindi në Malet e Fortesës te Fusha e Mollës, në shtator të vitit 1998. *Çlirim Qosaj* (Ferizaj) ka lindur natën e hyrjes së këmbësisë së

d 8 8 8 8 8

emrat e motivuar nga qytetet, fshatrat, malet, asur
Elbasan, Tirana, Gjirokastra; Shkodran, Berat, Labinot, Dajt, por
Drin e
ur nga

identiteti i ri, i ashtuquajtur i kosovar.

shekullit XX, diplomati nga Prishtina, Profesor
 Mehmet Vokshi³¹

³¹ Vokshi, 1933.

³² Kristal, 1997: 5.

- Çabej, Eqrem, *Njësia gjuhësore pasqyron një njësi kulturore*, “Fjala”, nr. 19, Prishtinë, 1979, f. 7.
- Çabej, Eqrem, *Studime etimologjike në fushë të shqipes*, Tiranë, 1974
- Carrabregu, Muharrem, *Gjeo dhe hartolinguistika* (Hartografia II), Universiteti i Prishtinës – Fakulteti i Shkencave Matematike-Natyrore, Botoi Enti i Teksteve dhe Mejeleve Mësimore i Kosovës, Prishtinë 1980, f. 86.
- Doçi, Rexhep, *Përgjigje zërit të profesionit*, “Zëri”, Prishtinë, 15-21 mars 2003, f. 20.
- Gashi, Skënder, “Standardizimi” i toponimisë së Kosovës, *çfarë është ai?*, i botuar në të përditshmen “Zëri”, 21. I. 2003 – 24. I. 2003, Prishtinë
- Gostl, Igor, “Egzonimia historike (Kontribut qasjes teorike)”, *Gjurmime albanologjike – seria e shkencave filologjike*, nr. 17-1987, Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë 1988, f. 85-86.
- Grup autorësh, *Fjalor i fjalëve të huaja*, Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 1988
- Grup autorësh, *Fjalori i gjuhës së sotme shqipe*, Tiranë, 1980
- Grup autorësh, *Puka dhe shkolla*, (Sesioni i parë shkencor për toponimet, Kabash, 21 maj 1977), Pukë, 1977
- Hoad, T. F., *English etymology*, Oxford - New York, 1996
- Ismajli, Rexhep, “Në gjuhë” dhe “për gjuhë”, “Dukagjini”, Pejë, 1998
- Kristal, Dejvid, *Enciklopedijski rečnik moderne lingvistike* (Oxford, 1985), Beograd, 1997; *Kemбричка енциклопедија језика* (Cambridge, 1987), Beograd, 1997

- Mulaku, Latif, *Emra të disa vendbanimeve të Vushtrrisë*, “Rilindja”, Prishtinë, 25 dhjetor 1999.
- *Onomastika e Kosovës*, Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 1979.
- Pirraku, Muhamet, *Për një kujdes më të madh në shkrimin e emrave të vendbanimeve*, “Rilindja”, Prishtinë, 10. 1. 1973, f. 14;
- *Regjistri i emërvendeve të Kosovës* (Përfundimet e Komisionit Qendror), Prishtinë, 2004
- Sejdiu, Shefki, *Sprova etimologjike*, “Era”, Prishtinë, 2002
- Sesioni shkencor, *Gjendja e onomastikës shqiptare në momentin e tanishëm*, në “Gjuha shqipe”, nr. 1, Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 1987
- Sesioni shkencor, *Toponimia e Gjakovës me rrethinë*, Gjakovë, 2002.
- Shefki Sejdiu, “Rreth disa motivimeve denominuese në antroponimi”, Gjurmime albanologjike – seria e shkencave filologjike, nr. 21-1991, Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 1992, f. 63-64.
- Simeon, Rikard, *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*, I, II, Zagreb, 1969.
- Veselaj, Nuhi, *Çështje rreth emërimit të vendbanimeve në shqipe me theks në emërtimet e propozuara në Kosovë*, “Rilindja”, Prishtinë, 19 mars 2001, f. 15.
- Vokshi, Mehmet, *Shqipnija e shqiptarëve*, “Era”, Prishtinë, 2001.

EMRI I DARDANISË

në studimet gjuhësore të Profesor Çabejt

Emri *Dardani*, *dardan*, *Dardan* 8 8 8
 toponimet, etnonimet, fitonimet dhe antroponimet
 antol 8 8 8 dh 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 e 8 8
 antikitetit shqiptar, si *Albanoi*, *Dalmatia*, *Dimallum*,
Ulcinium, *Scardus Mons*, *Naissus* etj., zgjidhja
 etimologjike e s8 □ 8 8 8 8 8 8
 kryer nga Zef Sk 8
 eu 8 8
 8 8 8 8 8
 Hahnit³³. Ky studiues 8

³³ Shih, *Albanischen Studien*, I, Jena, 1854, f. 236. E. Çabej, *Hahn*, njësi enciklopedike e botuar së pari në vëllimin *Hrvatska enciklopedija*, sv. IV CLIACHIT – DIKTIS, Naklada Hrvatska Izdanja Bibl. Zavoda, Zagreb, 1942, rimarrë nga kapitulli *Skica të ndryshme*, botuar për herë të

e barazoi me emrin e , ky barazim
 zgjidhur probleme, indoeuropiane.
 toponimeve *Dalmaci, Dimalum, Ulcinium*
 ,
)
 Emri i dhe etnonimit
dardan) t
 indoeu

parë në gjuhën shqipe, në *Studime gjuhësore V*, “Rilindja”,
 Prishtinë, 1975, f. 325.

shqipes prehistorike etj³⁴ 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8 8 8
8 8 8 e)
8 m 8 8 danis8
etnonimin dardan dhe fitonimin -a, i ka
8 8 8³⁵.

Historia

8 8 8 8
8 8 Dardania 8 8 8
8 □ 8 me emrin

³⁴Eqrem Çabej, *Emri i Dardanisë dhe izoglosat shqiptaro-kelte*, botuar së pari në “Studime filologjike”, ASH e RPSSH, IGJL, Tiranë, 1973, XXVII (X), nr. 3, f. 55-64; njësia leksikore ”dardhë”, në *Studime etimologjike në fushë të shqipes*, A-O, “Rilindja”, Prishtinë, 1977, f. 107; njësia leksikore “dardha” (formë e zgjeruar e njësisë leksikore, e shënuar më lart), në *Studime gjuhësore*, IX, “Rilindja”, Prishtinë, 1989, f. 166-168; studimi *Disa izoglosa kelto-shqiptare*, botuar së pari gjermanisht në vëllimin *Studi linguistici in onore di Vittore Pisani*, 1969, I, f. 167-186, ndërsa i botuar për herë të parë në gjuhën shqipe në *Studime filologjike*, Akademia e Shkencave e Republikës Socialiste të Shqipërisë – Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë, 1973, XVII(X), nr. 2, f. 49-61, cit. nga E. Çabej, *Studime gjuhësore*, IV, “Rilindja”, Prishtinë, 1977, f. 374-385 etj.

³⁵ Në studimet për emrin e Dardanisë, Çabej ka shënuar edhe literaturë nga Paul Kreçmeri, Karl Paç, N. Vuliq, Radosllav Katiçiq, dhe sidomos Fanulla Papazogllu, studiues këta që kapin një periudhë studimesh që nga viti 1896 e deri më 1969.

8 8 8 8 8
) 8 8 8 8
 8 8 oemrat e
 personave: *Bato, Dasius, Epicardus, Longarus,*
Messius, Plannius, Turellius 8 8 8
 8 8 8 8 Γαλαβροι
 8 8 8 *Calabri* 8
 8 *Galabroi* 8 8
 8 8 *Gallapit*³⁶,
 8 8) 8
 8 *Auloparis, Auluzon, Bitus, Dizo* p 8
 8 8 8 *y*³⁷, pre 8
 8 8
 1. 8 8
 8 8 8 8
 8 8
 □ x
 8 8

³⁶ Shih, edhe Muharrem Carrabregu, *Gjeo dhe hartolinguistika - hartografia*, II, UP-FSHM-N, botoi ETMNK, Prishtinë, 1989, 122, 123, 264; Skënder Gashi, *Mendime rreth prejardhjes së emrit të krahinës së Gollakut (Gallapit)*, në "Fjala», nr. 2, Prishtinë, 1984, f. 20; Rexhep Doçi, *The Serbization of Kosova*, në revistën "The Voice of Truth" (*Zëri i së vërtetës*), Vol. 10, nr. 2, P. O. Box. 742, Ridgefield, NJ. 7657, pp. 1-3.

³⁷ Eqrem Çabej, *Emri i Dardanisë....*, në "Studime gjuhësore", IV, 386, 387.

8 y³⁸, e kjo ndodh pas
shekullit IV-
2. 8 yti, pozita etno-)
8 8 8 8 8
8 8 8 -romake,
x 8 8 8 8
8 8 8 8 8
8 8 8 y³⁹;
3. 8 8 -onomastik: Sipas
) x Dard- 8 8
8 8 8 □ 8 8
8 8 - 8 8
te Dardas, 8 o , te Δερδενις,
8 8 □ 8- 8 8
8 8 8 Δερδια,
8 Δερδενις 8 8 8 8
8 8 8 Dardi 8
8 hine Dardensis 8
8 Δαρδανον. Sufiksi ano 8 Dardanus
Dardania p 8 8 8 8
indoeu y⁴⁰.
8 8
gjurmues i pasionuar i studimeve ilire, 8 8
8 8 antroponimesh ilire, apo sikur

³⁸ Aleksandër Stipqeviç, *Ilirët*, “Rilindja”, Prishtinë, 1990, f. 51.

³⁹ Shih, E. Çabej, *Emri ...*, po aty, f. 387.

⁴⁰ E. Çabej, *Emri i Dardanisë...*, po aty, f. 388-389.

shkruan autori, 8 8 8 ⁴¹ 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 mrat e zot8 8
 tyre etj.

Antroponimi *Andia(f)* 8 8
 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 *Andin-i*, sipas Anton Mayer
 8 8 ⁴².

Antroponimi *Bardhyl*, 8 8 8
 8 *Dardan-i* 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 Eu 8 8
 saj.

Antroponimi *Kalsina*, sipas Fanulla Papazogullit
 8 8 x 8 8 8 8 8 8
 8 8 y ⁴³.

Antroponimi *Kito* dhe trajta e tij *Kotaj*, 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 Dardani, sikur mendon Fan 8
 8

⁴¹ Qazim Lleshi, *Emrat vetjakë ilirë*, Shtëpia Botuese “Dituria”, Tiranë, 1998, f. 150 + një hartë.

⁴² Po aty, f. 70.

⁴³ Po aty, f. 68.

edhe emri *Varan-i* 8 8 8 8 8
 8 8 8 - 8 Fanulla Papazogullit, 8
 8 8 8 8 8 8
Varania dhe *Varanila*. Emrat vetjak8 *Vendo* dhe
Vendon 8 8 8. Edhe
 arkeologu i njohur Hans Krahe mendon se *Vendo*,
Venndo 8 8 8 8 8 ⁴⁷ 8
 8 8 8 8 8 8 8
 edhe emri *Venet*, Schulze, mendon se ka prejardhjen
 8 x ^y⁴⁸. Po ky
 8 *Vakon*, mendon se vjen
 8 x 8 y
 8 8 8y⁴⁹;
) 8 8 8 8 8 8
 8 8
 8 *xvend*
dardhashy 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 yemrat e vendeve me burim nga
 8 8 8 8
 sllave jugor 8 8 p *Arnje, Molla,*
Arra, Qerreti, Kumbulla, Dardha 8 :

⁴⁷ Po aty, f. 130.

⁴⁸ Po aty, f. 130-131.

⁴⁹ Po aty, f. 133.

8 54 8 8 8 8 8 8
 fitonimin 8 8 8
 8 8 8 8 ori emrash lidhur
 8 8 8
Dardhan-i (1467), *Dardhaneshi-i* (1431), *Dardhasi*
 (1431, *Dardas* (1467), -a (1417), *Darda*,
 -a 8 *Leksikoni i*
 Hans Krahes: *Dardha*, *Dardhanesh*, *Dardhas* dhe
Dardh 55 8 8 8
 8 studiuesi

Dardhav (Capar-Gjilan), *Makreshova* *Darda*
(Jasanovik- 8 8 ⁵⁹
8 8
8 8
) 8 8 8
diskutim shkencor, kur ka paraqitur mendimin se
x *Dardan* 8 8 8 8 8
8 8 8 8
8 8 8 8
8 8
toponimike me emrin e 8 8 8 8
8 8 *Dardanelety*⁶⁰. Po lidhur
8 8 8 8
8 8 8 8
8 8 8 8
shtrohet gjeografia 8 8 8
8 8 8
8
y⁶¹.

⁵⁹ Begzad Baliu, Nga arkivi personal i onomastikës, mbledhur pas vitit 1989.

⁶⁰ Ruzhdi Ushaku, *Diskutim për kumtesën e Rexhep Doçit dhe të Hasan Dulajt*, në vëllimin “Gustav Majer – jeta dhe vepra” (Sesion shkencor kushtuar 100-vjetorit të botimit të këngës kreshnike shqiptare), Prishtinë, më 15. XII. 1997), Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 1998 f. 228.

⁶¹ Shefki Sejdiu, *Diskutim për kumtesën e Rexhep Doçit, Hasan Dulajt dhe të Muhamet Pirrakut*, në vëllimin “Gustav Majer-jeta dhe vepra” (Sesion shkencor kushtuar 100-vjetorit të botimit të këngës kreshnike shqiptare), Prishtinë, më

me toponimin *Dardani* dhe etnonimin *dardan*

krahasues:

pa afronte me gr. *δαρδανει* *μολυνει* (*dardanei* v molijnei)

etimolo

krahasueshme e shqipes indoeuropiane: *αχερδος* *αχρας* *αχερδος*

15.XII.1997), Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 1998, f. 228.

⁶² KZ. 44, 399. Hattiden und Danubier (1909) 39, cit. nga Çabej, *Emri i Dardanisë*, “Studime gjuhësore”, IV, f. 390.

8 greqishtes⁶³ 8 8 : gr. χειμα, χειμον,
 8)
 8 8 8 8 □
 Walde-Pokorny, Frisk, F. Ribezzo, P. Chantine dhe
 □ 8
 mendonin se 8 8 8 ropiane,
 8 8 8 , 8 8
 8)
 mjaf 8 8
 8 , 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 a me familjen
 indoeuropiane.
 8 8
) x 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 irland. *draigen* x y(kjo
 8 **drageno*), korn. e vje. *Drani*, breton.
Drean, 8 8 8 □ 8
 ana e Pedersenit⁶⁴ dhe 8 form 8 8

⁶³ Bezenbergers Beiträge XVIII(1892) 164, cit. nga Çabej, *Studime gjuhësore*, IV, f. 390-391.

⁶⁴ Vergleichende Grammatik der keltischen Sprachen I (1909) 97, cit. nga Çabej, *Studime gjuhësore*, IV, 391.

nga ana e J. Vendryesit⁶⁵ nuk e 8
8 8
8 8 razim) i
8 □ 8 8
8 8 8
) 8 8 8
8 8 -kelte, mar 8 8
8 □ 8
8 ore i ka trajtuat Norbert Jokli.
8 8
8 8 8 8 8 -
8 8 8 8)
8 8 8 □ xmat
lumi, breg detiy, top. Lumi Mati 8 8
Matja 8 Math x kumy, e barazon
Metuja 8 8 8 y⁶⁶. Nga aspekti
8) 8
krahasimesh. Emrave 8
8 8 at 8 8
ilirishtes ates 8 Dalamatae,

⁶⁵ Buletin de la Societe de Linguistique XIII, 406. Cit. nga Çabej, SGJ, IV, f. 391.

⁶⁶ Eqrem Çabej, *Disa izoglosa kelto-shqiptare*, botuar së pari gjermanisht në “Studi linguistici in onore di Vittore Pisani”, 1969, I, f. 167-186, ndërsa e botuar për herë të parë shqip në “Studime filologjike”, Akademia e Shkencave e Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë – Instituti i Gjuhësisë dhe Letërsisë, Tiranë, 1973, XVII(X), nr. 2, f. 49-61. Cit. nga E. Çabej, *Studime gjuhësore*, IV, Rilindja, Prishtinë, 1977, f. 378.

shqiptaro-vllehe, si: -a, *Kopilig-* -a,
Negrovc-i, Qirez-i, Vragoli-a, Sharban-i 8
8 dhe 8 , por edhe mikrotoponimet
si: *Shtubeja, Karanoci, Nekshori, Stanistori, Kampula,*
t8 *Prishtin8* , Drenasit e
Podujev8 ⁷⁵ 8 8 8
8 8 , si: *Makresh*⁷⁶
(Gjilan) nga rom. *makris* *uthull* dhe *Llapushnik*
8 : *uthull.*⁷⁷

) 8
8 8 8 □ 8 8 8 8 8
8s. 8 8 8 8
8 *Pirus*) dhe e ka krahasuar
me toponimin *Qafa e Prushit* 8
lexuara nga Selami Pulaha, del fshati *Prushi*⁷⁸.
8 8 8
8 8 8

⁷⁵ Skënder Gashi, *Albansko-vlashka simbioza u svetlu onomastike*, në “Onomastica jugoslavica”, nr. 10, Jugoslavenska Akademija Znanosti i Umjetnosti –Razred za filologiju, Zagreb, 1982, f. 57.

⁷⁶ Begzad Baliu, *Etimologjia e toponimit Makresh*, në rev. “Shpresa”, nr. 6, Prishtinë, 1994, f. 14.

⁷⁷ Skënder Gashi, *Albansko-vlashka simbioza u svetlu onomastike, albansko-vlashka simbioza u svetlu onomastike*, në “Onomastica jugoslavica”, nr. 10, Jugoslavenska Akademija Znanosti i Umjetnosti – Razred za filologiju, Zagreb 1982, f. 57.

⁷⁸ Selami Pulaha, *Popullsia shqiptare e Kosovë gjatë shekujve XV-XVI*, Tiranë, 1984, f. 135.

8 8 Prushi (Hysen Prushi),
 Selman Prushi 8 Halit Prushi (Zylfaj), Fshati
 Prushi (Kaqanik), Prushi 8
 □ 8 8
 Prushev (Radossau Pruxeu Pruxat⁷⁹.
 8 8 8 8 8
 8 e patronimeve dhe
 toponimeve , ku st<sht, 8
 tash 8 8 8 8 8
 8 8 8
 Pirustae-Prush 8 8 8
 8 8 8 □ 8
 8 8
 Toponimet, mikrotoponimet apo patronimet me
 8 Pir, 8 8 8
 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 Mali i Pirros,

⁷⁹ Mihailo Diniq, *Iz dubrovackog arhiva*, I, Beograd, 1957, f. 67-68, cit. sipas R. Doçit, *Ndriçimi i disa patronimeve dhe toponimeve Kosovare nëpërmjet Fjalorit të Majerit*, në vëllimin “Gustav Majer (Sesion shkencor kushtuar 100-vjetorit të botimit të këngës kreshnike shqiptare), Prishtinë, më 15.XII.1997), Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 1998, f. 79.

Kodra e Pirros, dhe Lugi i Pirros

(Pirustae)

Pirrosh dhe Lugi Pirrosh

pir- tricum spelta,

-krushka

ngjashme, derisa fjala
sikur edhe fjala latine
indoeu)

ndahet nga elementi iliro-shqiptar i romanizuar me

Dardani dhe

Dardania, d.m.th. se

dhe

8 8 8 8 , 8 8 .
 P 8 8 8
 8 8 8 8
 etnike iliro- 8 8 8
 8 Qafa e Prushit 8
 pasur z 8
 Shtresa sllave e toponimeve, kryesisht emra
 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 a Pirustaen
 historike.

Summary

The name of Dardania

In this paper the author raises once again his hypothesis on a historical Illyrian parallel the name Dardania and the Latin Pirustae. The fact that the Celts stretched on an area wider than Dardania, i.e. that the cultural heritage (both material and spiritual) is original in the entire Balkan area.

The question of preservation of the name of the Dardanians and Pirusteans should be linked through an appealing, metaphoric way of the language of the Latins not for country but for its people, therefore their name too comes it in chronicles more present than the name of the country. After all, our hypothesis does not throw doubt on the ethnic Illyrian - Albanian

*presence here because both the toponym Dardania
e Prushit had a phonetic deve-
lopment according to the laws of the Albanian
language.*

*A Slavic strata of toponyms, mainly names of
settlements in Kosova as well, should not be
exaggerated or redone, much less be translated, as it
is being done with the toponymy of Kosova, and it
should not be linked to the pre-historic Dardania or
Pirustae, either .*

SHQIPËRIA, KOSOVA DHE GJUHA SHQIPE NË BOTIMET ENCIKLOPEDIKE

Rezyme:

.

gju

e

Fjalët nyjë:

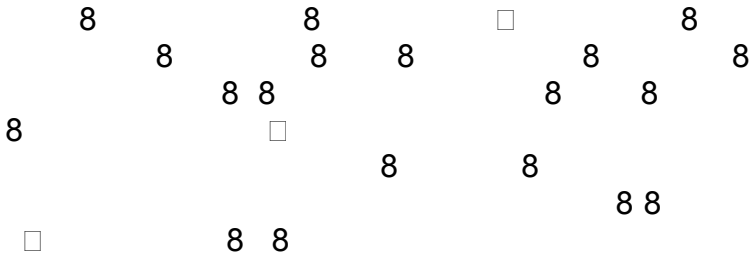
enciklopedia, leksikoni

HYRJE

[illegible]

krahasimet e diskutueshme me shtete, popuj dhe

SHQIPËRIA

themelore, versionin tematik dhe versionin elektronik
<http://www.britannica.com> /bps/
search? query= Albania &blacklist=12472).

206-
tek
gjeografik dhe p
osman,
Kryengritjet shqiptare, si
e Mehmetit II dhe me
n

Brenda
 x
 y
 ish-
 gabi
 x
 ish-
 y
 x
 nolingistik, politik e
 ohistorike, etnokulturore e
 x

historiko-gjeografike dhe etnike të 8
nuk e ka pamjen e duhur, as vendin e duhur dhe

Meshtroviq, Rrafshi i Dukagjinit, Kulla, Fatmir Sejdiu
 shkrimtar kosovar dhe politikan), Qeveria (serbe),
 Josop Broz Titon, Stefan Nemanja, Ati Pavle, Trendet
 enciklope
 (1941-
 Betej8s
 81.

⁸¹ <http://www.britannica.com/ bps/search? query= Kosovo& blacklist= 322726>

[illegible]

GJUHA SHQIPE

shtrir

ptevë nihiliste a konceptualisht krahinore, ideologjike

Gjuha shqipe,

shqipe,

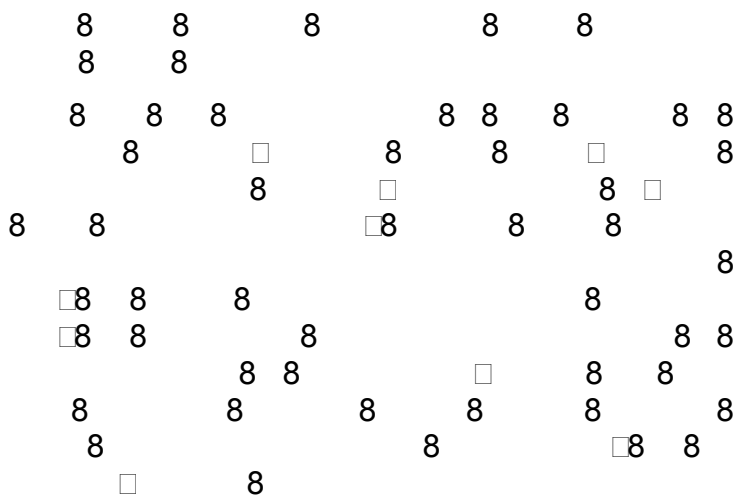
me e tjera Ballkanit jugor, dhe Gjermani, Suedi, Shtetet e Bashkuara, Belg.

Indo-Europiane e folur në bregdetit lindor dhe Sicili, dhe

*Encyclopedia of language and linguistics*⁸⁷, me redaktor Keith Brown (University of Cambridge, UK)⁸⁸,

⁸⁷ *Encyclopedia of Language and Linguistics* (ELL2)

⁸⁸ Keith Brown, University of Cambridge, UK. Keith Brown, ELL2 Editor-in-shefi. Veprat: *He is author of Linguistics Today* (Fontana, 1984) and co-author, with Jim Miller, of *Syntax: A Linguistic Introduction to Sentence Structure and Syntax: Generative Grammar* (Hutchinson, 1981). He was syntax editor for the first edition of the *Encyclopedia of Language and Linguistics* and was joint editor, with Jim Miller of *A Concise Encyclopedia of Linguistic Theories* and *A Concise Encyclopedia of Grammatical Categories* (Pergamon Press, 1997 and 1998). He was joint editor of *Common Denominators in Art and Science* (Aberdeen University Press, 1983) and *Language, Reasoning and Inference* (Academic Press, 1986).

(Political standardization of toponymy in the Western Balkans)

in *Kadmon* 2000: 123-143).

[illegible]

x	v
Κατο Σηολαριον; Ακ Βυναρ: Ασπροπρισι; Γορνο Κοτ	
ορι: Ανο Ιδρυσα; Γορνο Χρνε□επο: Ανο Γαρεφιον; Γρ	
ανι/: Κριονερion Ιζωπορ: Πιγι.	
ojkonimeve	8 8 8 8
8	8
	8
	8
ojkonime	8
sllave-maqedonase	8
Maqedonia	e
Egjeut,	8 8
8	8
8	8
8	8

GJENDJA E TOPONIMIS

A word cloud featuring the number '8' as the primary element, repeated numerous times in various sizes and orientations. Scattered among the '8's are several letters and symbols, including 'D', 've', 'serbe', 'Mu', 'juridik-', 'n', and a few small squares. The background is a light gray grid.

u 8 8 -
 8 8 8
 8 - 8
 8 8 8
 Serbia, Mali i Zi, Bosnja e Kroacia (Bajrami: 2002).
 8 -shqiptare homogjenizon
 konceptet postroma 8 8 8 8
 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 relikte e romantizmit serb, e
 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8
 të prejardhura sllave. □
 8
 8 8 8 8 8 8 □
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 ku □ 8 8 □
 8 x 8
 8 8 8 x 8
 8 8

Ko

8 8
8 8 s 8 8
8 8 8 8 8 8
dhe etnolinguistike e toponimeve, hidronimeve dhe
8 8 8 8 8 8
antike:

g. xOnomastika ilire-shqiptare:

8 8 8 8 8 8 8
8 8 8 8
8 8
Shkrel 8 Isnikaj
(Glllogoc),
Dashec e Baks 8 Balaj, Burrnik (Ferizaj),
Palabardh, Bardhaniq, Fshaj 8 Kopiliq i
8

h. 8 -bizantine:

Glllogjan
(Vushtrri), Manastirc, Papaz e Softaj (Ferizaj),
Kolludra e Madhe (Zubin Potok), (Viti),
(Lipjan), Mojstir, Syne (Istog), Likoshan,
(Drenas), Likoc 8

i. 8 etj.

j. 8 Azizi (emri i
8 8 Hani i Elezit, Ballaban
e Hajvali 8 (Shtimje), Hamidi
(Obiliq), Hatmaxha (Prizren), Qerim 8) etj.

8 8 8 8
8 hih, *Regjistri*, 2004).
8 8
8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8 -1999) u
8 8 8 8 8
profesionale nga studiues e institucione shkencore.
8 8 8 8 8 8
8 8 8 8
8 8 8 8
1997: 5). 8 8 8
8 8 8

-Jugosllavi

8 8
8 8
8 nd 8 8
Prej projekteve 8 komisionit maqedonas, prej
8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8
nga laborat 8 8 8 8 -
8 8 8 8
8 8 8 as 8
8 8 8 8 8 8 ritieshin

GJENDJA E TOPONIMISË NË SHQIPËRI

8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 e zhvillimeve politike dhe ideol 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 tradita historike, si: *Bajram Curri* 8 8
 8 8 8 8 8 8

Drilon

1. **Toponimet me përmbajtje fetare:** (ish
 8 8 *Kodra e Alfabetit*
 8 li), (Shehaj), *Fushas* (Balhaxhias),
Bardhaj (Hajdarbejas), *Miras* (Bozhigrad), *Bardhaj*
 (Bozhiq), *Burimas* 8 8 (Haxhialiaj),
 8 8 *Demirxhias* 8 8-
Demirxhias, *Dritaj* (Manastirec), (Paping),
Erzen 8 mte), *Fitore* 8 *Fshati i Ri*
 (Dervishas), *Fushas* (Balhaxhias),
 8 8 8 rgj), *Klos*
 (Haxhias), *Kodras* (Hixhaj), *Livadhaj* 8 *Kodras*
 8 *Kuben* (Vakuf) etj.

2. **Toponimet me përmbajtje zbunuese:** *Guri i*
 8 8 *Afrim* (Qenas), *Blerim*
 (Sakat), *Blerimaj* (Bullutaj), (Murtajas), *Dritas*
 (Karaalibej), 8- □8 *Ilirias* 8
Luadh 8
 (Lesh), *mbas* 8
 v Xhahil) etj.

3. **Toponime me prejardhje feudale, pra të
 padëshirueshme për sistemin politik të kohës:**
Adriatik (ish Alibejas), *Agim* (Qifligu i Madh),
 (Ahmetbejas), *Kodras* dhe

Jeta e re) *Agim*) *Diellas*
 (Shulin), *Lefter Talo* 8 *Bardhaj*
 (Hajdarbejas), *Prruell* (Kaprruell), (Katund,
 8 8 (M 8 8 *Marsi*
 8 *Drithas* *Ullinjas* 8
 8 *Grunjas*
 8

5. Toponime të standardizuara thjesht me qëllim lehtësues të përdorimit: 8

standardizimi ka pasur funksion thjesht pragmatik:
 8 8 *Malas* 8 8
 8 8 *Gurtop* (Guri i Topit), *Bashkim*
 (Rreth-Fikth), *Krioner* (Kakogoranxi) *Kashisht*
 8 -Kashisht), *Kujtim* (Kurdaria e Poshtme),
 (Qafa e Barit), (Qafa e 8
 (Qafa e Buallit), (Qafa e
 8 8
 (Qafa e Malit), 8 *Liras*
 8 (Lanabregas- 8 8
 etj.

8
 Sh 8 8 8 8
 8 8 □ 8
 etimologji sllave, greke, italiane apo arumune, por
 8 8 □ 8 8
 8 8 □ -
 litetit 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 shi 8 8 8
 riorganizimi 8 8

dhe kulturore e hegjemoniste shqiptare.

Literatura

Bajrami H., 2002, -
1948 8

8

- Baliu B., 2000, *por standardizim i tyre*, nd 8 8
8 - 8 -2, 71-80.
- Baliu B., 2000a, *Projekt shkencor me karakter historik* 8
8
- Baliu B., 2001b, *zimin e*
Pasqyra, 5 mars 2000, 15-32.
- Baliu B., 2004, *Ballkan* 8
- Baliu B., 2009, *dhe identiteteve*, 8
- Baliu B. 2006, 8
- Baumgartner E., Menard Ph., 1996, *Dictionaire etymologique et historique de la langue française*, Paris.
- Bellusci A., 1994, *Ricerche e studi tra gli arberori d*
8 □ □
arberore in Grecia vTesti e documenti, Cosenza.
- Berjashi I., 1994, 8 nformative,
32/1994: 7.
- Berjashi I., 1994, ,
8
)
8
- Carrabregu M., 1980, *Gjeo dhe hartolinguistika*
8

-1911, *Balkansko poluostrvo i ju' nosllovenske zemlje*, Beograd.

Osnove za geografiju Makedonije i Stare Srbije, I-III, Beograd.

8

Draga N., 1987, *Gjurmime gjeografike* 8
Ulqin.

Gjendja..., 1987,

Gjuha shqipe, 1.

Gosl I., 1988, *Egzonimia historike (Kontribut qasjes teorike)*, Gjurmime albanologjike v seria e shkencave filologjike, 17/1987, 81-95.

Hoad T. F., 1996, *English etymology*, Oxford - New York.

Kadmon N., 2000, *Ptolemy - the First Ungegn, Toponymist - Commemorating the thirtieth anniversary of the First United Nations Conference on the Standardisation of Geographical Names*, Onoma, 35/ 2000: 123-143.

Kerfoot H., 2000, *Wien or Vienna; Kalaallit Nunaat, - Recent Work and Directions in Geographical Names Standardization through the United Nations*, Onoma, 35/2000: 199-213.

Krasniqi M., 1963,
promene na Kosovu i Metohiji, Prishtina.

Krasniqi M., 1984, 8
1979; *Lugu i Baranit*, ASHAK, 8

Kristal D., 1997, *Enciklopedijski re lingvistike* (Oxford, 1985), Beograd.

Kristal D., 1997, , Beograd.

Lutovac M., 1972, *Geogra - pokrajine Kosova u Srbiji*, Beograd.

Kosovo, Opis zemlje i naroda, I, II, Novi Sad.

S Kosova na Sinje More. kroz Arbanase 1894. godine, Beograd.

, 1979,

8

Onomato , 1979, Srpska Akademia Nauka i Umetnosti, Beograd.

Osmani J., 2002, 8.

Osmani J., 2003, a - *Kastrioti*, 8

kan M., 1981, *Iz istorijske toponimije Podrimlja*, Beograd.

kan M., 1985, *O istorijskoj onomastici Kosova*, 8 *Zbornik okruglog stola o nau* va, Srpska Akademija nauka i umetnosti, Beograd, 81-87.

Petrica M., 1987, *Jugosllavi*, Fjala, 1 shtator, 7.

Pulaha S., 1974, (Paraqitja, hyrja, transliterimi dhe komentet nga Selami Pulaha), Akademia e Shkencave e 8 8 - 8 8

Pulaha S., 1984,
shek. XV-XVI,

Summary

The Balkan region represents with its history and linguistics (which is one of its most important components) a great and manifold richness of the South-Eastern Europe. Before studying its microstructure it is the problem of the inventory of toponymy and its consequences which is represented by its very name: the Illyrian Peninsula, the Hellenic Peninsula, Rumelia, the Balkan Peninsula, South-Eastern Europe, and recently a new tendency for its separation by calling a part of it the Western Balkan, where the Albanian ethno-linguistic and cultural realm is a part. The space included in our research is characterized by a rich and deep cultural and linguistic tradition: the pre-Indo-European heritage (the Pelazgians), the Indo-European families heritage (the Hellene, the Illyrians, the Thracian, the Slavs), a rich stratification of cultures appeared more than

x y

Greeks, Romans, Sases, Albanians, Slavic (mainly Serbian and Bulgarian), Roma, Turkish, etc., as well as a common linguistic realm called more than once with the syntagma Balkanic Linguistics. Today in the world it is very rare to find such numerous and deep cultural stratifications within one unique geographical integral such as in the Balkan. It is very difficult to find such a small space which has accepted and radiated such a rich culture in Europe, Asia and elsewhere. Toponymy has marked deep and rich traces in this radiation. It reflects the most secure signs of the historical developments not only for the Balkan realm, but also for the linguistic, historic and cultural realm of

Europe and Asia. But in the Balkans, as nowhere else, toponymy more than once has been the sign of recycling the old myths and new ethnic conflicts. As if the rich and sometimes dark heritage for what regards the descent was not enough, the Balkan toponymy in the recent centuries continues to be convoluted with contemporary strata of myths.

HOMOGENITETI KOMBËTAR I ONOMASTIKËS SË ARBERESHËVE TË ITALISË (Pikëpamjet e Eqrem Çabejt)

[illegible]

)

		8	8	8	
	8		8	r	8
8	8		8		8
atdheun		8		8	8
8	8			8	8

albanischen Mundarten in Kalabrien (Një vështrim mbi leksikun e të folmeve arbëreshe të Italisë), “Serta romanica”, Tübingen, M. Niemeyer Verlag, 1968, f. 115-124; *Ngulimet shqiptare në Itali dhe gjuha e tyre*, në “Konferenca e Dytë e Studimeve Albanologjike», Tiranë, 12-18 janar 1968, Tiranë 1969 (1970), vëll. III, f. 107-115; *Die Herkunftstfrage der albanischen Kolonien im Italien im Lishte vornehmlich der Sprache und der Eigennamen* (Çështja e prejardhjes së ngulimeve arbëreshe të Italisë në dritën kryesisht të gjuhës e të emrave vetjakë), “Procedings of the Eighth International Congress of Onomastic Sciences”, Paris, 1966, f. 70-81; *Disa burra të shquar të arbëreshëvet të Italisë* (Nikollë Keta, Dhimitër Kamarda, Vinçenc Dorsa, Mikele Markiano, Pal Skiroi, Nilo Borxha, Marko La Piana) në “Revista pedagogjike”, nr. 4, Tiranë, 1974, f. 140-146; *Histori gjuhësore dhe strukturë dialektore e arbërishtes së Italisë* në “Studime filologjike” Akademia e Shkencave e RPSSH, XXIX(XII), nr. 2, Tiranë, 1975, f. 51-69; *Su alcuni antichi elementi balcanici nell’Italia Meridionale e in Sicilia* (Mbi disa elemente ballkanike të lashta në Italinë Jugore dhe në Sicili), “Rendiconti del’Istituto Lombardo di Scienze e Lettere”, Classe di Lettere. Milano, 1965, vëll. 99, f. 214-220; *Gli italo-albanese e le loro pallate* (Arbëreshët e Italisë dhe të folmet e tyre), I, “Zjarri” (Il fuoco), viti VIII, nr. 1-2, f. 18-24, Roma, 1976, pjesa e dytë, viti IX, nr. 1-2, f. 3-16, Roma, 1977 etj.

veta, por edhe t8 8 8
Eu 8 8
8 8
8 8 8 8 8 8 8
Ballkan 8 8 8
8 8 8 8 8
8
8 8
8 8 cilat i synonte
Perandoria Osmane.
8 8 8)
z 8 z z 8 8 z
8 8 , ka konstatuar ai, 8 8
8 8
8 8 8
8
zgjerohet 8 8 8
8 8 - 8
8 8 8 8 8 8 □
8 8 8 8 t p 8 8 8
8 8
8
8 8 8
8 8 8
8 8 8 dallim elementet

⁹³ Eqrem Çabej, *Su alcuni antichi elementi balcanici nell'Italia Meridionale e in Sicilia (Mbi disa elemente ballkanike të lashta në Italinë Jugore dhe në Sicili)*, “Rendiconti del'Istituto Lombardo di Scienze e Lettere”.

8 8 8
 8 8 8
) 8 8
 8 8 8 8
 8 x 8 8 8 8
 shqiptaro- y v) □
 8 8 □
 8 ⁹⁹ 8 8
) 8 8 x 8 8 8 -
 8 y 8 8 8
 stud □ 8
 8 8 8
 8 ¹⁰⁰) 8 8 8

⁹⁹ Shih E. Çabej, *Italo-albanische Studien* (Studime italo-shqiptare). Dissertation zur Erlangung des Doktogrades an der Universität Wien. 1933, f. 8-62; *Shqiptarët në Itali të Mesme dhe në Napoli*, “Hylli i Dritës”, XV, Shkodër, 1939, Cit. nga SGJ, IV, f.14.

¹⁰⁰ Kam konsultuar studimin e Dr. Georg Stadtmüller (Breslau), *Përhapja e vendbanimit të popullit shqiptar në fund të ?mjeskohës dhe në kohën e tashme*, botuar në “Leka”, nr. VIII-XII(nr. i veçantë), Shkodër, 1937, f. 583-594, që fatkeqësisht, pavarësisht prej nivelit të lartë të hulumtimit, autori sjell edhe shumë të dhëna të pavërteta për gjoja shtrirjen e popullit shqiptar drejt veriut dhe verilindjes, në toka të banuara nga sllavët!; mos të flasim pastaj për një vepër me ndikim në krejt studimet sllave të këtij shekulli,

	8	8		8		8	8	
8			8	8	8			8 8
		)	8			8		
8		8	8			-		8

mbase deri në ditët tona, të cilën autori i mësipërm e citon madje në krye të punimit të tij: A. M. Selisçev, *Slavjanskoe naselenie v Albani*, Sofija, 1931, të cilës mentori i tij me kohë ia pat bërë një recension të gjerë, prej rreth gjashtëdhjetë faqesh. Këtu po i jap vetëm dy pasues të shënuar nga disertacioni i Çabejt, të përkthyer nga dr. Skënder Gashi: “Si në Nakonë dhe në Kampania, ashtu na dalin shqiptarët edhe në kontet (= territoret e kontëve) të Molises dhe Apulias, të përzier me sllavë, kështu që një ndarje e prerë ndërmjet këtyre dy elementëve popullorë është e pamundshme. Dhe Çabej në vazhdim e citon historianin Vitale Tomaseco, *Storia della regia città di Ariano e sua diodesi*, Romë, 1794, f. 408: “Pas gjithë gjasësh edhe serbokroatët u shpërngulen të njëjtën kohë kur edhe shqiptarët nga Shqipëria Veriore (në mesjetë në Shqipërinë Veriore kishte shumë më tepër serbokroatë se ç’ka sot!), si dhe nga krahina fqinje e Zetës, sidoqoftë tradita në Itali i lidh shqiptarët dhe sllavët njëri me tjetrin, me ç’rast ata (italianët) kolonitë e themeluara nga të dy popujt në Itali lidhen me emrin e heroit kombëtar shqiptar Gjergj Kastriotit” (*Studime italo-shqiptare*, f. 24). Ose një konstatim jo serioz i Çabejt të madh më vonë “Arbëreshët janë një copë Ballkani, në truallin italian, njëkohësisht një përzierje romane-shqiptare. Emri i vendit është jo vetëm një fjalë e përcaktimit më përafërsisht të nocionit gjeografik, porse përmban një depërtim etnik, një element etnik, social e kultural, dhe siç do të shohim, një element i ndikuar thellë gjuhësisht nga italishtja.”(*Studime italo-shqiptare*, f. 46).

8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 ta b8 8 8 8
 8 8 8 8 8-
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8)
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 konceptet dialekt dhe prejar 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8
 rezultat i fundit procesesh etnike dhe historike
 8 □ 8 8 8
 shkalle, po kurrsesi n 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 shtegtare?¹⁰¹ 8 8

¹⁰¹ E. Çabej, *Die Herkunftstfrage der Albanischen Kolonien im Italien im Lishte vornehmlich der Sprache und der Eigennamen* (Çështja e prejardhjes së ngulimeve arbëreshe të Italisë në dritën kryesisht të gjuhës e të emrave vetjakë),

[illegible]

156

Barci, Basile, Becci, Bellusci, Cadicamo, Candreva, Cucci, Amis, Dara, Dorsa, Dramis, Golemi, Italmi, Lala, Licursi, Lopes, Lucci, Manesi, Marchain, Masaracchia, Masi, Masci, Mates, Matranga, Mortati,

[illegible]

¹⁰⁴ F. Seiner, "Ergebnisse der Volkszählung in Albanien in dem von österreichisch-ungarischen Truppen 1916-1918

8 8 8
 8 8 8 8 8
 8) 8
Acta Albania I dhe II 8 □ 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 □
 8 □ 8 8 8
 8 8 8 *Ginus*
Tanusius, i □ 8 8 8
 8 *Progon Mira*¹⁰⁵ 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 -
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 □ 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
) 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8

besetzten Gebiete” (1922), f. 4., cit. sipas Çabejt, *Çështja e prejardhjes së ngulimeve...*, në “Studime gjuhësore”, V, f. 43.

¹⁰⁵ Shih, E. Çabej, vep. e cit, “Studime gjuhësore”, V, f. 44.

□ 8 8 ¹⁰⁸,
) 8 8
 8 8 *Arianiti, Basta, Bua,*

Muzaki, Skura, Span, Spata, Thopia 8 8 8
 8 8 8 8
 ato dyer, dihet se ,
 8 8 8 8 8

 8 8 8
 8 8 8 ¹⁰⁹ 8 8 8
 8 8 *Dukagjini* 8 8 8
Kastriot-i (patronim dhe antroponime t8 8
 8 *Loshi* 8 *Muriqi* (patronim
 8 8 *Bua, Bualli* 8 □ 8
 8 8 8
 8 8 8

¹⁰⁸ Unë kam konsultuar librin: Gjon Muzaka *Memorje*, Përktheu Dhori Qiriazi, “Botimet Toena”, Tiranë, 1996.

¹⁰⁹ Khs. Edhe Ch. Hopf, *Chroniques gréco-romanes* (1873) f. 270vv. («Brevememoria de li discendenti di nostra casa Musachi») dhe f. 530vv. («drurët gjenealogjikë»); J. G. v. Hahn, *Reise durch die Gebiete des Drin und Wardar* (=Denkschr. D. k. k. Ak. D. Wiss. XVI, Vjenë 1869) f. 84 vv.; F. babinger, *Das Ende der Arianitin* (Bayer. Ak. D. Wis. Phil-hist. Kl., Sitzungsber., viti 1960, fash. 4. F. 6vv.). Cit. nga E. Çabej, *Çështja e prejardhjes së ngulimeve...*, në “Studime gjuhësore”, V, f. 44.

8 8
 8 8
 8 *Gjinajve*, e njohur sot si familja e
 8 olli, nga
 8 8 8
 8 8 e mban
 edhe emri i qytetit 8 Ferizajt.

8 8 8 8
 nga emri i prindit 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8 he
 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8
 8 8 8
 8 8 8
 madje edhe 8 8 8 8
 shkruar.

8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 shqiptare, vihet re te familjet e ardhura rishtas,
 8 8 8
 8 8 8
 shoshitje e emrave familjar 8 8 8 8 8
 8 8 8 8

x

8 8

8 8

8 8

y¹¹⁰.

) 8 8 8 8 8 8 8 8

8

8 (Itali), Cacasi,

Cameniti, Cravari (Itali), 8 8 8

(Greqi), 8 8 8

8) 8 8 Cicci, Cudes (Itali),

8 Damis (Itali) Dara (patronim, Itali), Dara

(fshat, Greqi) Dramis (Itali),) 8 Groppa

(Kurvelesh), Glava, Golemi, Groppa (Itali),

Masaracchia (Itali),) 8 Mazrekua

8 Varibopi 8 Variboba

(Kalabri), Variboba (More), 8 ?S.

Demetrio Corone (Kalabri),) 8

(S 8 Manes (Itali), Patronimi Mani dhe

Manaj 8 8 8 j 8

antroponim zbunues Osmani<Mani, por disa

8 8 8 8 8 8 8 8 8

8 8 8 8 8 8

8 8 (Piana degli

Albanesi), (Greqi), ?Kavajes

8 8 8 8

8	8	8	<i>Te Shkami i Bregit</i>
<i>Lugit</i> (Makresh),		(Itali),	(Greqi),
	8	8	shati
(Istog),			

8 8 :

Gjymshit Makolli (Marec- 8 8

8 Shyt Mareci 8

8 8 □

Hasan Alija (Remnik-Viti), i njohur edhe si Hasan

8 8

8 8

Dreshaj 8- 8 8

8¹¹² etj.

8 8 8 8 8

8 8 8 8 8

8 8 8 □ 8) 8 8

8

8 8 8 8 8 8

8 kam 8 8 8 8

Italia a matrici arberore in Grecia - testi e dokumenti, (Kërkime dhe studime ndër arbërorët e Helladhës, ΕΡΕΝΕΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΒΑΝΙΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»), Centro Ricerche socio-culturali “G. Castriota”, Cosenza, 1994; B. Baliu, “Çështje të studimit të onomastikës në veprën e Çabejt“, (Tezë magjistrature), Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 2000.

¹¹² Begzad Baliu, *Emrat zbulues në Krahinën e Gallapit*, “Fjala jonë”, Prishtinë, 1994, f. 23, 24.

aspekti gjeografik.

***National homogeneity of the onomastics of
arberesh of Italy (According to Eqrem abej's
viewpoint)***

Resume

) 8

Italy is related to the difficulties they faced in settling in a new country, the timeline and geographical extension of their settlement in Italy, the material and spiritual culture, the cultural movement, the language history and especially to dialects of different regions, the history of ethnography, folklore, and of oral tradition in general, the literary tradition, historic personalities, different scholars of different disciplines, writers, as well as to the creation of a diachronic and synchronic stratifying onomasticon.

□ 8

of Italy □)

x □ 8 Italy is part of the

□ y

managed to linguistically prove and complete this thesis in the diachronic level, as well as regards the

geographical dispersion of Albanians in time and space.

||

NJË KONTRIBUT I VEÇANTË PËR STUDIMET ONOMASTIKE SHQIPTARE

Bahtijar Kryeziu, *Trajtesa onomastike*, “ 8 y
8

heshin disa arritje alban
synimeve thjesht albanologjike dhe normative kishin

hulumtimi, regjistrimi, botimi, diskutimi dhe studimi i
imi albanologjik, ishte mbrojtje e hapur e

e

8 8 8 8 8
8 - 8 8 8 -
8 8 8 8 -
8 8 8 8 t
8 8 8 8
8 8 8 8 l.

onomastike, 8 udimin sintetik

8 8 8 8
historiko- 8 8 8
8 8 8 8 8 8
8 8 8 etno-
grafike dhe politike.

8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8
8

Aleksandar

v)¹¹⁶, por pak,

¹¹⁶ Momčilo Zlatanović, *Toponimija Preševske Moravice*, Vranjski Glasnik, XX, Vranje, 1987; Dragutin Djordjević, *Ašani u leskovačkom kraju*, Leskovač zbornik XVII, Leskovac, 1977; Tatomir P. Vukanović, *Tradicija o nomadskim stočarskim kretanjima Karakačana na jugu Srbije*, Vranjski glasnik XXVI-XXVII, Vranje, 1993-'94; Aleksandar Stojanovski, *Vranjski kadiluk u XVI veku*, Vranje, 1985; Vidosava Nikolić - Stojančević, *Turska imena u vranjskom okrugu u vreme oslobođenja 1877-1878*,

Leskovački zbornik VIII, Leskovac, 1968; Momčilo Zlatanović, *Ojkonimi vranjske kotline*, Leskovački zbornik, XXI, Leskovac, 1981; Mihailo Dinić, *Iz Dubrovačkog arhiva I*, Beograd, 1957; Milivoj Pavlović, *Toponimija okoline Vranja*, Vranjski glasnik, IV, Vranje, 1968; Jovan V. Jovanović, *Neki tragovi starog privrednog i društvenod života u Leskovačkoj kotlini*, Leskovački zbornik IV, Leskovac, 1964; Petar Skok, *Iz toponomostike južne Srbije*, Glasnik skopskog naučnog društva XV-XVI, Skopje, 1936; Momčilo Zlatanović, *Toponimija Preševske Crne gore*, Vranjski glasnik XIX, Vranje, 1986; Zvezdana Pavlović – Stamenković, *Nazivi izvora u oblasti Polanice i Klisure*, Leskovački zbornik XI, Leskovac, 1971.

¹¹⁷ *Rreth disa veçorive të të folmeve të shqiptarëve të rrethit të Preshevës dhe të Bujanovcit* (Principales caractéristiques du langage des Albanais dans les zones linguistiques de Preshevo et Bujanovac), *Studime gjuhësore I (Dialektologji)*”, Prishtinë, 1978, f. 53-79; *Kontribut për studimin e onomastikës mesjetare në territorin e Malit të Zi, Bosnjës e Hercegovinës dhe të Kosovës*, (Contribution à l'étude de l'onomastique medievale du Monténégro, de la Bosnie-Herzegovine et de la Kosovo), *Studia albanica* 1, Tiranë, 1975, 93-105.

¹¹⁸ *Mbi disa toponime në Serbi të Jugut dhe në Maqedoni të Veriut, Gjurmime albanologjike I-II*, Prishtinë, 1970.

¹¹⁹ *Shih veprat dhe studimet: Toponimia e fshatit Gmicë, Toponimet e Llapushës (Prekorupës), Toponime kosovare si vendbanime të hershme të zhdukura të tipit të fortifikuar dhe baritor, Antroponimia e shqiptarëve të Kosovës I, Iliro-*

etj

ane me buri

Nga

y

175

8 8 8 8 8 8 8 8
 mad 8 8 studiuesi 8
 toponimet dhe ojkonimet: *Hogosht, Qarakovc,*

etj., 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8

Studimet

dhe *Elementi turko-*

8 8 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8

*Firishta, Gropishta, Gurinat, Kepi, Kupleci, Kumga
 Imerit, Kungullar, Lethia Uk s, Ligata, Rrahishta, Te*

Q

Kodra etj., 8 8 8 8 8

8

8 8

8 8

8

8 8 8

8

8

8 8

Karadak, Ballovani,

-i(u),

-a,

Dulan, Ikdili, Jaruga, Kalaja, Karolli Bugarit,

Te adrat, Te

Tabet, Te Gjereni, Te Xhibra etj.

8 8 8

8

8

8

8

burim nga shqipja, sllavishtja dhe turqishtja: - 8 -a),
 -ak(i), -al(i-a), -ar(i), - 8 -a, -ec(i), -esh, -ic(8 -a, -
 8 -ine, - 8 -a, -li, -(a)llar, -(a)nik, -njak, -nje, -
 ok(i), -os/jan, - -ull/ore, -ush, -xhik(i);
 kompozitat, 8 8 8
 8

7

meve

i

je

dr. Bahtijar Kryeziut.

Gjilanit

onomastik, po aq edhe sociolinguistik, kulturor e

hoteliere-

varg raportesh kulturore, sociopolitike, socioeko-

8 8 8 8 8 8
 8 . 8 - 8
 Ajetit, 8 8 , ia kushton studimin *Ndihmesa e*
 E
 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 referatet e gradimeve dhe a ☐ 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 e tij.
 8 8 studiuesi 8
 8 8
 tij prej bardi 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 nga
 spekulimet politike edhe nga ☐ 8 8
 8 -
 8 8 8 8 8 8
 8 8
 8 sa te i dyti, vlerat shkencore.
 8 8 8 8 8 *Opinione,* 8 -
 8 8 ☐ 8 ☐ 8 ☐
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
☐ 8 : 8
 , Qemal
 Muratit (
 dhe Halit Sylejmanit-Maliqit (*Onomasti-*
 titujve 8 8 8 8
☐ 8 8 8 ☐ 8

8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 Verilindore,
 8

Vepra mbyllet me kapitullin *Materiale onoma-*
stike ☐ 8 8 8 8
 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8

Nuk mendoj se duhet kaluar pa u theksuar edhe
 8 8 8 8
 bibliografi e pasur e 8
 8 8 8 8 8 8 8 8 ☐

KËRKIME NË ONOMASTIKËN E GJEOGRAFISË ANËSORE TË SHQIPES

Mustafa Ibrahim, i

botoi

Interlingua, ISBN 978-9989-173-31-8, Shkup, 2010, f.
245.

Ka disa vjet q8 lexojm8 studime e d8gjojm8
□ 8 8 8 8
8 8 Mustafa Ibrahimit. Paraqitja e
8 8 8 □ 8
8 vepra dhe materiale
tereni nga d 8
8 8 8 8
materiale e shpir 8 8 8 8
8 8 8 8
8 8 8 8
□ 8 8 8 8
8 8 8 8
ni 8 8 8 8
8 8 8 8

	8		8	8	8		8
	8			8	8		
			8				
<i>Velesit,</i>	8	□	8	8			-
	8	8	8		8		
				8	8	8	8
		8		8			8
8	8		8	8,			

184

fjalori mikrotopon 8
literatura.

historik8, etnogjografik8 e demografik8 8 8 8 8
8 **Prilepit,** e ☐ 8 8 8
8 (brenda s8 ☐ 8

8 8 8 Dollnenit,
e cila shtrihet 8 8 8
fshatrat shqiptare:

8 8 **Krushevës,** 8 8
8 8 (e cila administrativisht
mbulon fshatrat:

Velesit (me dy fshatrat e banuara me shqip 8 e *Sogle*). Kjo, 8 , 8 8 8 8 nuk i 8 e 8

8 eklaruara etnikisht magedonas
n 8 8 8
8 8 8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8 8 8
vendbanime. J 8
8 8 8

[illegible]

8 8 8 8 8 8 te etnonimi
Arbanas, i cili 8 8 8
e Prilepit. Dh 8 8 t mesje-
8 8 8 more nuk
8 8 8 8 8 *Arbanas, Arbanash*
dhe *Arnaut* (Prilep), *Arbanasi* oronim (Prilep),
Arbanasi (Dup *Arbanasi* 8 - Prilep),
Latinska Crkva, *Arnaut Xhamia* (Prilep), *Arnautska*
Maalla (Konjari), *Arnaut Mahalla* (Prilep), *Arnaudska*
Zemja (Prilep) etj.

8 8
8 8 8 8 8 ke,
8 8 8 8 eve
kryesore, ojkonimeve, eti 8 8
8 8
8 8 8
fisët. Duke mos qen8 8 8
8 si 8 8 8 8
8 8 8
sjellin 8 8 -
ardhjen, 8 8 8
8 8 8 8 8
8 8 8 8 8
shihet se 8 8 8 8 8
8 8
8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8 8

konceptin e studiueses Olga Ivanova, duke e gjetur
 prapashtesa v
 +suf vovo (*Desimir, Desislav, Despot*), si
 edhe *Perast* (<Pirusti), *Dukla* (<Dukleati) etj;
Gostirash
Debresh, ai
 emrin e fshatit *Zhitosh*
 Petar Skok, nga shqipja Grun+suf. v ishte; te
 ojkonomi gjen emrin patronimik Jak, i
 dhe trajt
 in
 8-
 sore shqiptare, e gjen te baza leksikore e shqipes
 x y
 nuk i diskuton dhe nuk nxjerr
 8

8 8 8 8 8 8
dhe diskutim 8 8 8 8
8 8 8 8 8
8 8 8 8
8 8 8 8 8
vjetra dhe sikur shkruan autor 8 8 8
*Balovsi (<hip.Bajram), Cankovsi (<hip.Asan),
Gjolekovsi*
Guxhovsi *Latovsi*
(*<hip. Iljaz*), *Shitovsi (<hip. Rushit), Usovsi*
(*<hip.Usein*), *Xhepovsi (<hip.Rexhep) etj*

8
i 8 8 8 8 8 8 *Gjon Arnauti;*

Deshatovci (Zhi

etj.

8 8 8 8
□
sistemimi sipas gjendjes gjeografike, materiale,
kulturore, fizike etj.:

*Kodra e Topit, Mullari, Tumba e Bashinecit, Vllahu;
Xhumas, Ujti i Barth; Kullosat:
: Ke Ezeroja,*

o o

Oudha
Oudha e Kuqe, Ou *Oudha*
e Qiraxhive, Oudha e V

Curve, Guri i Merizit, Guri i Ram, Guri i Sulit Dulit,

*Ke Dardha Mace, Ke Fayri, Ke Lisi i Bogomi
Lisi i Shitit, K*

Varret: Vorret e Kourive, Vorret e Katounit, Vorret e

Shkolia, Ke Ujti i Do

etj. 8 j 8 8 8 8
sh 8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8
emra fisesh dhe 8 8 8
proveni □8 8
trajta patronimike e mikrotoponimike.

8 I Ndarja leksiko-semantike
e mikrotoponimeve 8
Mikrotopo

Ma 8
8 8 8 8 toponimia primare,
8 : 8
oronime, hidronime (o

erica,
*Kllajneçi i Kryllut, Kroj ke Rrasat, Ke Liqeni, Proj i
oj i
Manastirishtes, Ke Sulishtet, Ke Ujti i Qie*

Bunari i Alilit etj); bota bimore (fitonime) si: Ahishtat,

Vneshtet e Vjetra, Gurt e Shkopive; bota shtazore
(fauna), si: Voret e Kualve, Dardha Mace, Gjurma
Mou oukut g

8

minerale, xehe), blegtoria 8
manifaktura, komunikacioni, objektet kulturore,
raportet sociale, si dhe strukturat gramatikore 8 tyre:

8 8 8 8 8 8 8 □ -

8 8 8 8

(ay
Bogomay Oudha e Bellush li i
Bellush Ou
Qafa e Dollgovecit, Kullosa e Grazhdanit, Shullani i
Oura e Kostinces, Slloqt me te

Tumba e Bashinecit, Mali i Gabrovn kut, Prroj i
Ftos 8

8 8 8

struktura leksikore, tematike dhe paradigmatiche e
8

8 8 8 8 e

8 8 8 8 8

8 8 8

8 8 8 8 struktura

8 8

8 8 8 8 8

8 et, hidronimet, fitonimet, zoonimet

etj., si: iexhet e

Kuq, Bryma Ukut, Qafa e Gradishtes, Zadgradishte,

*Dushkut, Kodra e Topit, Kodra e Vneshtve, Lisi i Moth
ke*

191

8 □ 8 8 8
 8 8
 apo maqedone), greke apo latine-italane. Studiuesi
 8 8
 shemujsh, si: i Bogom
 Lisi i Bogomay Oudha e Bellush
 Bellush Ou
 Qafa e Dollgovecit, Kullosa e Grazhdanit, Shullani i
 Oura e Kostinces, Sllloqt me te
 hes,
 Tumba e Bashinecit, Mali i Gabrovn kut, Prroj i
 Ftos 8 □ 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 pse trajtat e t 8 ori i ka
 8 8 8 8 8 8 8,
 mikrotponimin8 8 8 autori e ka
 8 8 8 8
 8 , objekteve blegtorale, ushqimin e kaf-
 8ve 8 8 8 8
 pajisjen dhe objektet blegtorale, prodhimet blegtorale,
 8 8 8
 etj., si:

8 8 8
 8 8 ka sintetizuar brenda temave:
 8 8 8 8

8 8 8 8 8 8
 terenit, prejardhjen historike, etnike, kulturore, fetare
 8 8 8 8
Katunishta, Kodra Katunit, Ou
Lama e Xha Musajt, Ke Shp

Voreve, Voret e Katundit, Voret e Shqiptarve,
Kallxherica) etj.

Njo 8 8 □ 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 dhe morfologjik 8 8 8 8
 8 sistemin zanor, redak-
 timin e zanoreve, sistemin e bas 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 mikrotoponimet
 8 8 mikrotoponimet pa ndajshtesa,
 8 8 nga emra bimor 8 dhe shtazor 8), mikro-
 topo 8 8
 krijuara nga folje etj. 8
 del mj 8 8 8 8
 8- 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 □ 8 8 8 8
 fjalish etj.

(kukull leksiku arumunishtja
 8 8 rakida,
 8 8 8 8 por numri
 shqipes (t8
 -a, lugu, mal-
 etj).
 Sigurisht bazat e 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 □ 8 tyre lidhet edhe me dijen e gjertashme
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 prandaj edhe mikrotoponi 8 8 □
 8 8 8 □ 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 dhe 8
 8 8 8 8 8 8
 n 8 saj: homogjeniteti gjith8-
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8) 8 8
 8 8 8 8 8 8,
 8 8 8 8
 8 8 8
 shqiptare, si dhe elementet mbishtresor 8 8
 ballkanike (greke, bullgare e serbe), orientale (turke)
 e o 8 8 8
 8 8 8
 8 □ 8

198

FITONIMIA DHE ZONIMIA E DUSHKAJËS

nder Hoxha, "Fitonimia dhe zoonimia e

8

8 8 8 8 8 8 8

8 8 8

8 8 8 8 8 8 8 8

8 8 gjurmuar pasurit8 8

8 v 8 8 8 tyre 8 8

8 8 8 8

8

8

8 8 8 apo vjet 8

okuponin; m 8

8 8

8 8 8

8 8

8 8 8 8

8 8 8 8 8

8 8 8 8 8

□ 8
 etnopsikologjike dhe kulturore, nuk i ka, por ja i ka
 8 8 8 8 8
 8 □ 8 8 8
 8 8 - □ 8
 □ 8 8 8 8
 8 8 8
 sokol, 8
 8 8 8 8 , mendore e
 8 8 8 8
 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 zim leksikor, ashtu sikur ndodh
 8 8 e 8saj fushe, as thjesht
 8 8 8 8
 8 8 8 □
 8 □ 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 jn8 8 8 8 8
 sistemoj8 □ re.
 8 8 8 8
 8 8 x
 8 y8 8 8 8

	8		8			8	8
		8	8	8	8		8
8			8	8		8	8
8		8		□	8	□	Sigurisht
%		α			8		

8

8 8 8

8 8 ngjarje historike.

x 8 8 8 y 8

8 8 8

8 8

8 8

heroike 8 8 p n

8 8 8 8 8

8 8 8 8

dhe situat 8 8 8 8 8

8 8

8 8

8 8

8 8

8 8

shekullit 8
 Tepele 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 e dhe
 8 edhe me 8
 8 8 8 8
 reflekton figura emblematike e komandantit kur
 heroik, kur tragjik, kur politik, e kur madje thjesht
 emocional, Adem Jashari.
 8 8 8 8
 8 8 8 8
 vep 8 8 8
 8 mi 8 8 8 8 8
 8 8 - 8
 Historia e 8 rbeuty
 8 8 8 8 8
 ndeshe 8 8 nga legjendat e
 8 x y 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 x 8 y 8 8
 8 x 8 y
 x 8 8 y
 8 8 8 8
 prej romantizmit e deri te realizmi, kur pasuria gjinore
 8 8 8 8
 8 8 8 8

folkl 8 8
 8 saj. Shikoni se si
 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 x y
) x y
 8 ush Kutelit,
 Erne 8 8 8 8 pyetje lirika e
 Lasgush Poradecit dhe heshtej poezia lirike e
 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 Po k8 8 ri 8
 8 8 8 8 8 8 8
 shekullit XX 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 logjik dhe folklori 8 8
 letrare 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8

) 8 8 8
 mendi 8 8 □ 8 8 8
 8 8
 8 8 8
 universi si 0 8
 8 8 8 8 8
 me 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 , 8 8 8 tij.
 8 8 , 8 8
 8 8
 n8 kuptimin e gjer8 t8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 - 8 8 8
 8 8 8 8 e
 8 8 8 8 8
 8 8 8 □ 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8

		8		8	8	
sado		8		8		
8	□		x		y ¹²¹	x
	8 y ¹²²	8 Jakov	Xox8		8	8

Martini: Veshur me tirq. Thembrat e tij ishin të mëdha të veshura me opinga lope...(24) Ku gufonin muskujt e fuqishëm të pulpave në belin e hollë që gati e këpuste në dysh. Veçse caliku fshihte një pjesë të asaj shpine të gjerë, supet, shpatullat e fuqishme ishin krejt të lira dhe tregonin një gjallëri të pazakontë. Ndërrimi i thembrave bëhej me aq rregull dhe përpikmëri (25). Një mendje fëmije në një trup vigani...“ Kështu mendoj udhëtari (26). Po malësori nuk kishte vetëm mendje fëmije, po edhe fytyrë të tillë (27). Në ata sy të kaltër e të thellë tani më nuk dukej as tmerr, as frikë nga e panjohura (27). Nga Kalca. Sa mbaj mend brez pas brezi... Martin më quajnë, Martin Kaloshi (27). Tani opingat me lëkurë lope sikur shfrynin me tërbim pas tokës, fërkoreshin rënd, si çeliku në gurë stralli (29). Dhe ai alamet Martini, që e kishte frikë edhe ariu në pyll, vërtitej si flutur, shkelte lehtë në truallin e kthinës dhe përpiqej të zbatonte urdhëratë sa më shpejtë (32). Tani ishte bërë burrë, i kishte dal mjekra... S. Drini , “*Shembja e idhujve*“, 1974:107.

¹²¹ **Vita:** Vajzë myzeqare, e ndershme dhe me moral të fortë; e bukur; sy të zi; këmbë të gjata; fustan të grisur... *Jakov Xoxa*, “*Lumi i vdekur*”: 54.

Adili: Djalë kosovar me një plis në kokë që i jepte nder; veshur me tirq; vrullshëm; trim; me bukuri të një djali të kujdesshëm...*Po aty*

¹²² **Gruaja e Mallkimit:** Shtëpia e Gruas së Mallkimit ndodhej hequr me një anë nga fshati peshkatar (40) E ndara

ishte shumë e pastër dhe çdo gjë në vendin e vet. Gruaja qe veshur me një fustan portokalli, të gjatë e pala-pala, i cili derdhej gjer te kockat e këmbeve të zbathura (40). Ishte e veshur kokë e këmbë në të zeza dhe mbante në dorë stapin e vet të trashë që e detyronte krruljen e të merrte trajtën e një gruaje kurrizdale. Nga goja e saj, si nga gryka e një mitralozi vazhdonin të dilnin mallkime të fuqishme, drejtuar Arhondit të madh të Naforës (42). Gruaja kishte një trup të gjatë e të ajthëm, si gjithë naforiotet. Ajo ishte e prirë pakëz përpara si hënë që mezi ndihet. Edhe në këtë qëndrim ajo nuk dilte jashtë rregullsisë se grave naforiotë që thyheshin se vogëli mbi gratë tërbunjeshin nëpër ullishta dhe qe nuk kishte ç'tu bënte me baritja drejt mbi Bulevardin e Ujit e të Dashurisë që të mos u binin shtambat nga koka (135). Fytyra e gruas ishte e bardhë si karta dhe nga thinja e flokëve ajo dukej edhe me e bardhë. Përfundimisht me diell ajo nuk dilte dhe lëkura i kishte marrë ngjyrën e ullinjve të papjekur mirë, të regjur me thinje. Vetëm sytë i kishte shumë të zinj e shumë të gjallë, si ullinjët e papjekur në degë. Ata të shihnin së thelli, si nga thelloma e detit, e qetë përfundimisht dhe e vrudullushme përbrenda nga rrymat nënujës (136). Gruaja kishte rënë në gjumë të thellë. Fytyra e saj, e bardhë dhe pa asnjë relief, si rudhe varri, qetësohej nën hijen hirit të bardhë të nusërisë varur te kryet e shtratit, një të zgjatur dore. Buzët e thara nga lodhja e mallkimeve të vazhdueshme ngjiteshin e hiqeshin vazhdimisht nga frymëmarrja dhe dukej sikur shpërthenin andej pa pushim urime. Vetëm herë pas herë trembej në gjumë dhe fërkonte duart, duke i quar larte dhe duke i hapur përpara syve të mbyllur. Pastaj i ulte menjëherë dhe rrehej t'i fshihte poshtë çarçafi, siç bënte kur qe zgjuar dhe i fuste nën përparës (146). Vijat e fytyrës së saj kishin harruar qysh kur të buzëqeshnin, ajo nuk qeshte as në gjumë (150). *Jakov Xoxa, "Lulja e kripës", 1983: 150.*

e gjëra, si të mushkës së Ramizit të Nurës; i kishte cicat e mëdha si të lopës së Canit të Kastratit. Pjesët e trupit të saj, megjithëse për ne atëherë të zmadhuara pa masë, tani më duket se kishin njëfarë harmonie të çuditshme, që dëshmonin se në rini kishte qenë shumë e pashme. Trashja e fëmijërisë sime kishte një palë buzë të trasha e të plasaritura, në pjesën më të madhe të kohës të mavijosura që, kur bënte vapë, mbuloheshin prej një shtrese shkrumbi që rridhte vazhdimisht si një lumë i vogël jargësh të verdha dhe i shpërndahej mjekrës dhe qafës vija-vija bojëkafe. (22); Ajo na i paskësh kofshët si dëbora të bardha dhe si dardha të forta; ajo na i paskësh gjinjët e plotë, të njomë, si molla e pjekur; ajo na i paskësh buzët e ëmbla si sheqeri i Shkodrës; ajo na e paskësh barkun e ardhur si fletët e pjeprit; ajo na qenkësh e nxehtë si furra e Hajros së Boshnjakut. Dhe, ç'ishte kryesorja ajo dinte të sillej e të mbështillej, duke bërë oh, oh, oh si ta kishte kaluar rininë në ndonjërin prej atyre haremeve turke dhe arabe, ku gratë e mësojnë njëra tjetrën, në çastet e kotësisë, se si të jenë më tërheqëse për sultanin, apo sheikun e tyre të çmuar.(19); Trashja, vërtet, lahej shumë rrallë, zakonisht kur nuk ishte e zënë me ndonjë punë që ishte e detyruar ta bënte, por kur vendoste t'u hynte këtyre telasheve në lumin e afërm, atëherë lahej me një kujdes të zhuganëve. Me një të pastruar ajo hiqte shkrumbin, jargët, zdralin që ia kishte pllakosur lëkurën dhe gjithë këtë pisllek e hiqte me rrënjë dhe për disa muaj të ardhshëm. Lahej me sapun të teshave kur i zbutej zemra dikujt t'ia falte, por, herëve më të shpeshta, me hi të qarrit, që ia tëhollonte lëkurën si maza e qepës. Flokët e saj të zbehta, të kripura me pluhur, fije të sanës, kashtë, lesh, baltë, tani shkëlqenin si pendlat e korbit. Edhe ngjyra e fytyrës i ndryshonte: më parë e zezë si jevge, tani bëhej e kuqe në të bardhë. (24); (...). Prej pamjes së saj rrezatonte njëfarë pafajësie që i stolis vetëm fëmijët dhe ajo, hëpërhë, dukej më e re se

ç'ishte në të vërtetë. (24); Trashja kishte lindur ugurzezë, se njeriut, shpesh, me çastin e lindjes i fillojnë të bardhat ose të zezat e jetës. Ishte bijë e një familjeje të madhe, agallarësh, të lodhur prej madhësisë së vet. Kishte tre vëllezër, katër motra, dy xhaxhallarë, dy teze dhe tri halla. I ati i kishte vdekur kur kishte qenë e re, vajzë trembëdhjetëvjeçare, por shtëpia akoma thirrej sipas emrit të tij, meqë kishte qenë një prej njerëzve të shquar të Vajazanit. E ëma, Nafia, ndërkaq, i kishte vdekur tre vjet pas të atit, duke e lënë në kujdesin e të vëllezërve, meqë të motrat iu kishin martuar me kohë. Trashja kishte mbetur ashtu në shtëpinë prindore, si virgjëreshë, mbasi askush s'kishte ardhur ta kërkonte për shkak të shenjave të sëmundjes, që iu kishte shfaqur që në vegjëli. Me vdekjen e prindërve, sëmundja e Trashes ishte keqësuar më tepër, por askujt prej burrave të shtëpisë nuk i kishte shkuar mendja që ta dërgonte te mjeku, megjithëse i kishin thirrur hoxhallarët që t'i shkruanin hajmali apo edhe t'i frynin. Nuk e kishin mjekuar, ndoshta, pse besonin se kurrfarë mjeku nuk do t'i ndihmonte, ndoshta pse në atë kohë edhe nuk kishte ndonjë mjek të mirë, që dinte diçka për sëmundjet e tilla të njerëzve që në pamje duken të shëndoshë si topi e, ndoshta, gjë që mund të ishte më e vërtetë, pse u dhimbseshin të hollat që do të shpenzoheshin rreth saj në ato vite kur ishte qesat i madh. Fqinjët thoshin se ata nuk ishin aspak të interesuar të shërohej teveqelja e trashë, që i kishte turpëruar dikur me barkun e saj të fryrë, por që ishin të interesuar ta përcillnin sa më parë në atë jetën tjetër. Është për të besuar se për këtë shkak ia kishin shtuar zullumin Trashes. (24); Trashja hante vetëm dhe nuk përbënte farë softe të tretë, së cilës do të duhej shërbyer si dy të tjerave. Vetëm kur kishte fasule apo lakra pa mish, edhe Trashes i çohet si edhe të tjerëve, sado në enë dhe me lugë të tjera. Thuaja, gati gjithmonë, për bajram e ramazan, për natë të

madhe e synetllëk, asaj ia mbushnin një kalenicë, të gjetur diku skaj mureve të avllisë, me lëng të verdhë që do ta digjte edhe gurin e thatë, nëpër të cilin notonin disa grimca të rralla djathi. Sot, besoj, se për këtë shkak Trashja ishte gjithnjë e etshme, pinte ujë kudo haste dhe ndalej të pshurte më shpesh se pleqtë e lodhur, që kalonin nëpër meranë e Mulla Jusufit. / Edhe pse për lëkurën e saj shpenzohej më së paku, Trashja bënte disa punë, të detyruara, që s'i bënte askush tjetër, mashkull apo grua, në atë shtëpi. Ajo, në të vërtetë, edhe nuk bënte punë grash se, thoshin, *nuk di lopa të punojë ç'punojnë gratë*. / Trashen e shihnim shpesh duke çuar drithë në mulli dhe barra e saj ishte më e madhe se e Arifit të Hamallit, që ishte i fortë si demat e Aqifit të Kasapit. Ia mbushnin një thes të dhirtë me gjashtëdhjetë-shtatëdhjetë kilogram grurë, apo më shpesh, misër, ia shtrëngonin grykën mirë e mirë me një lak liri, ia vinin në shpinë duke ia lidhur me një konop në atë mënyrë që do të mund ta zgjidhte vetëm mullisi kur të mbërrinte, ose ndokush tjetër po t'i ndodhte të rrëzohej diku rrugës, çka nuk i ngjante shpesh, ndonëse i kishte ngjarë ndonjëherë. Kështu, një të shtunë korriku e kishin ngarkuar më tepër se zakonisht duke ia vënë, siç kishte konstatuar kandari i mullisit, tetëdhjetë e dy kilogram dhe e kishin nisur në pikë të zhegut kur të tjerët nuk duronin lehtë as nën hije. Trashja kishte mbërritur deri afër livadhit të Mulla Jusufit dhe, kur kishte provuar ta kalonte kapërcyellin, ishte rrëzuar me thesin përmbi. / Trashja gati gjithmonë kishte ndonjë plagë apo vurratë tjetër të keqe, të freskët, në trup: herë farë fshikëze në ballë, herë farë vregne në këmbë, herë njërën buzë të ënjtur e herë njërin sy të mavijosur. Kur kalonte Trashja nëpër meranë e qytetit, dhe i dalloheshin njollat e gazepit në trup (...) (26); Kur i qemë afruar vendit të kundërmimit patëm vërejtur se mbi një kodër të vockël dheu, që kishte trajtën e varrit, ishte një kufomë e kalbur, rreth së cilës bënë rojë sorrat,

që ishin ngritur në qiell teksa na kishin diktuar. Ishte kufoma e Trashës. Rexhep Qosja, “*Vdekja më vjen prej syve të tillë*”, Rilindja, Prishtinë, 1974: 32.

POEZIA: PËRMASA, SHENJA DHE KUFIJ ONOMASTIKË

dhe ojkonimet e tyre.

[illegible]

e); *mesjeta* (si P 8 8
dhe

c. □ 8
e identitetit historik- 8 8 8 8
krijuesit.

8 8 8 8
8 8 8 8

a. Rapsodi i eposit shqiptar e konsideronte
8 8 8
x y *Bjeshka* 8 8 8 8 x
me zort *Muja* 8 nka ra tu
krajli i *Miskovit*

8y

2001: 145).

b. 8 8 8
8 8 8 □ 8
x 8 y □ 8
8 □ 8 8
8 8 8 8 8
x 8 dhe
8 8 8 *Shkodra* 8 y 8
8 8 8 th 8 8 8 8 8
8 □ 8 8 8 8
□ x 8 *Moska* 8
y

c. 8
 8 8 gjeografike dhe ridimensionuar
 8 8

- -

m po mburon prej
-Naumiy

8 8 x 8 8
 8 y 8 8 8
 x 8 *Bistrice e gjer te Valbonay*

d. 8 8 8 8
 8 8 8 :

x *Abdyl* 8
 8

8 S y

e. 8 8 8
 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8:

xJa toka ime e ashpra e
pushke pastaj lahuta .

8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 x 8 8 y
 x 8 8 8 y
 popu 8 8 x 8 8 8y
 x 8 8 8 y 8 8 8
 poetit Ali Podrimja, 8
 8 8 8 8 8
 8 □ 8 8 8 □ 8
 8
 8 8
 8 8
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 shte
 8 8 8 8 8 8 z 8
 8 8 8 8 8 8 □ 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 eseja dhe trajtesa politike-filozofike e sh 8 8 8
 hapur dhe e globalizmit.

8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8

revolucion dhe pa referenca kulti.

8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8

globalizmit.

Jo!

8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8
 8 8 8
 8 8 8

prill, 2012

POEZIA SI PËRJETIM HISTORIK DHE ESTETIK

()

) 8 8 8 □ 8n jam ndeshur kur kam
 8 e 8 8
 v 8 , 8 8 e saj
 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 se tri njohje
 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8
 8 8 8 □ 8
 historiane 8 8
 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 se me 8 8 8 8 □ z 8
 8 8 8 8 □ 8

ume
 ridi
 f
 Veriu, Kroi i Vitakut, Prishtina, lagjja
 objektet, shenjat historike a gjeografike, por kryesisht
 situatat dhe p
 Cikli *Anatomia e pritjes* sikur li
 shkruan letra dhe
 cikleve, si ato:

me karakter kryesisht refleks ve
z
botoj

[illegible]

8 tekstit poetik dhe

8 8 8 8 8 8 8 8

8 8 8 8 8 8 8 8

8 8 8 8 8 8 8 8

□

235

8 8 8 8 8
8 8 8 ke, si dhe me
8 8
ambienti: Andora, Gernika, Barcelona, Pikaso,
Salvador Dali, Van Gogu, Don Kishoti, Franko, Kosta
8
□ 8 ese e
8
8
- Kosova 8 8 8
8
- Mic Sokoli 8 -st8
8 8 8 8
e Mic Sokolit, 28);
- Gjyshi 8 8
8
- Adem Jashari 8 8
8 8 8 8
31);
- Onufri 8 8
8t mistike, 50);
- Doruntina 8 8 8 8
8
8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8 8
8 8 8 □ 8 j 8 8 8
8 8 8 8 8 8
8 8 8 8 8

8 8 8 8
 8 8 8 s 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 gjitha cikleve. 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 saj Gernika, 8 8 □ 8 8 argjet
 8 8 8 8

8 8
 -Basha,
 (2011) dhe 8 8 8
 □ 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8
 krijim 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 □ 8 8 8 e ka filluar
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 tema dh 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 8 8 8 8 8 8 8 8
 e tyre hist 8 8 8 8
 8 8 8 8

8
-
8

8 8
8 8
8 8

8 8 8 8
8 8
8 i 8
theses.

Prof.asc.dr. Begzad BALIU
Onomastikë dhe identitet

Recensues
Prof. dr. Bahtijar Kryeziu

Shtëpia botuese ***Era***, Prishtinë, 2012

Katalogimi në botim – (CIP)
Biblioteka Kombëtare dhe Universitare e Kosovës

811.18'373.2(048)

Baliu, Begzad
Onomastikë dhe identitet / Begzad, Baliu . - Prishtinë :
Era , 2012 - 242 f. ; 21 cm.

ISBN 978-9951-04-071-6